

ROZDÍLY V OŠETŘOVÁNÍ NEMOCNÝCH A VZDĚLÁNÍ
VŠEOBECNÝCH SESTER V NĚMECKU A ČR

Bakalářská práce

LUCIE SKALOVÁ

VYSOKÁ ŠKOLA ZDRAVOTNICKÁ, O.P.S. V PRAZE

PhDr. Eva Balíková

Stupeň kvalifikace: Bakalář
Studijní obor: Všeobecná sestra

Datum odevzdání práce: 2008-06-30
Datum obhajoby:

Praha 2008

Abstrakt

SKALOVÁ, Lucie: Rozdíly v ošetřování nemocných a vzdělání všeobecných sester v Německu a České republice. (Bakalářská práce) Lucie Skalová – Vysoká škola zdravotnická, o.p.s. v Praze. Stupeň odborné kvalifikace: Bakalář Všeobecná sestra. Školitel: PhDr. Eva Balíková Vysoká škola zdravotnická Praha, 2008,

Hlavním tématem této bakalářské práce jsou rozdíly v ošetřování nemocných a vzdělání všeobecných sester v Německu a České republice. Teoretická část se vztahuje zejména k pojmu vzdělání, jako výsledku procesu samotného vzdělávání v oboru Všeobecná sestra. Na základě porovnávání dvou různorodých školských systémů (českého a německého) a odlišných stupňů profesního vzdělávání, je vyvozeno vzdělání všeobecných sester a na základě odlišného obsahu a struktury v oblasti vzdělávání i posouzení rozdílů v ošetřování nemocných.

Klíčová slova: Zdravotnický asistent, Ambulantní sestra, Všeobecná sestra, Zdravotní sestra, studijní obor, vzdělání, vzdělávání, školský systém, hodinové dotace, předměty výuky

Abstrakt

SKALOVÁ Lucie: Unterschiede in der Krankenpflege und in der Ausbildung der Krankenschwestern in Bundesrepublik Deutschland und in der Tschechischen Republik. (Bachelor-Arbeit) Lucie Skalová – Medizinische Fachhochschule, in Prag. Die Stufe der fachlichen Qualifikation: Bachelor Krankenschwester.

Die Beraterin: PhDr. Eva Balíková Medizinische Fachhochschule in Prag, 2008.

Das Hauptthema dieser Bachelor-Arbeit sind die Unterschiede in der Krankenpflege und in der Ausbildung der Krankenschwestern in der BRD und der Tschechischen Republik. Der theoretischer Teil bezieht sich vor allem auf den Begriff Ausbildung als Ergebniss von Prozess eigener Ausbildung im Bereich Krankenschwester. Auf Grund des Vergleichs von zwei verschieden Schulsystemen (tschechischen und deutschen) und unterschiedlichen Stufen der Ausbildung, wird die Ausbildung der Krankenschwestern abgeleitet und auf Grund verschiedener Inhalte und Strukturen im Bereich der Ausbildung auch die Beurteilung der Unterschiede in der Krankenpflege.

Die Schlüsselwörter: der Gesundheits-Assistent, die Sprechstundenhilfe, die Krankenschwester, das Studienfach, die Ausbildung, das Schulsystem, die Stundenzahl, das Unterrichtsfach

Předmluva

Vzdělávání Všeobecných sester v ČR prošlo v posledních letech velkými změnami, které se nás bezprostředně týkají. V ČR je jen málo dostupných ucelených informací o vzdělávání sester v ČR a Německu.

Téma práce jsem si vybrala ve snaze zpřístupnit českým sestřím nahlédnutí do rozdílů vzdělávání v Německu, jelikož mnoho sester v posledních letech odchází za prací do Německa a porozumět novému způsobu vzdělávání v ČR.

Výběr tématu byl velmi ovlivněn mou osobní zkušeností s prací sestry v Německu. Na Střední zdravotnické škole jsem absolvovala několik odborných stáží s možností praxe na místních klinikách, jež mne velmi zaujala.

Materiál byl čerpán především ze školních publikací, časopiseckých a internetových zdrojů.

Práce je určena studentům oboru Všeobecná sestra a může pomoci také porodním asistentkám, či sestřím z praxe, které mají zájem pracovat v Německu, nebo se jen seznámit s rozdíly ve vzdělávání.

Touto cestou vyslovuji poděkování vedoucí bakalářské práce PhDr. Evě Balíkové, za pedagogické usměrnění, panu řediteli SZŠ v Chebu Mgr. Zdeňku Hrkalovi a PhDr. Zlatuši Janovské, za poskytnutí materiálů a své matce Mgr. Aleně Skalové, za podporu a odborný dohled.

OBSAH

Úvod	6
1 Školský systém České republiky	7
1.1 Základní vzdělávání	9
1.2 Střední vzdělávání	10
1.3 Gymnázia	17
1.4 Vyšší odborné školy	17
1.5 Vysoké školy	18
2 Školský systém v Německu	23
2.1 Základní vzdělávání	25
2.2 Gymnázia	26
2.3 Odborné školy	26
2.4 Vysoké školy	30
3 Různá kritéria porovnávání vzdělávání zdravotnických pracovníků v ČR a SRN	32
4 Shrnutí školských systémů ČR a SRN	36
5 Mezinárodní spolupráce při vytváření koncepce vzdělávání	40
6 Porovnávání předmětů a jejich hodinových dotací v rámci oborů	42
6.1 Celkové hodnocení této části	55
Závěr	57
Seznam použité literatury	58
Seznam schémat, tabulek a grafů	59
Seznam příloh	60

Úvod

Téma této bakalářské práce se vztahuje k rozdílům ošetřování nemocných a vzdělání všeobecných sester v Německu a České republice.

Samotné vzdělávání se stalo v oblasti zdravotnictví v poslední době tématem velmi diskutovaným. Zejména český školský systém zaznamenal v tomto směru řadu změn. Zda tyto změny ve školském systému České republiky přispěly ke zlepšení a zkvalitnění v oblasti samotného pracovního procesu a uplatnění na trhu práce v daném oboru je v současné době tématem aktuálním. V této práci bych se proto chtěla zaměřit na samotné vzdělávání v oboru zdravotnictví a na základě tohoto vyvodit rozdíly v ošetřování nemocných v porovnání českého školského systému s německým. Na základě zjištěných informací u obou daných systémů pak vyvodit rozdíly, jak v ošetřování nemocných, tak vzdělání sester.

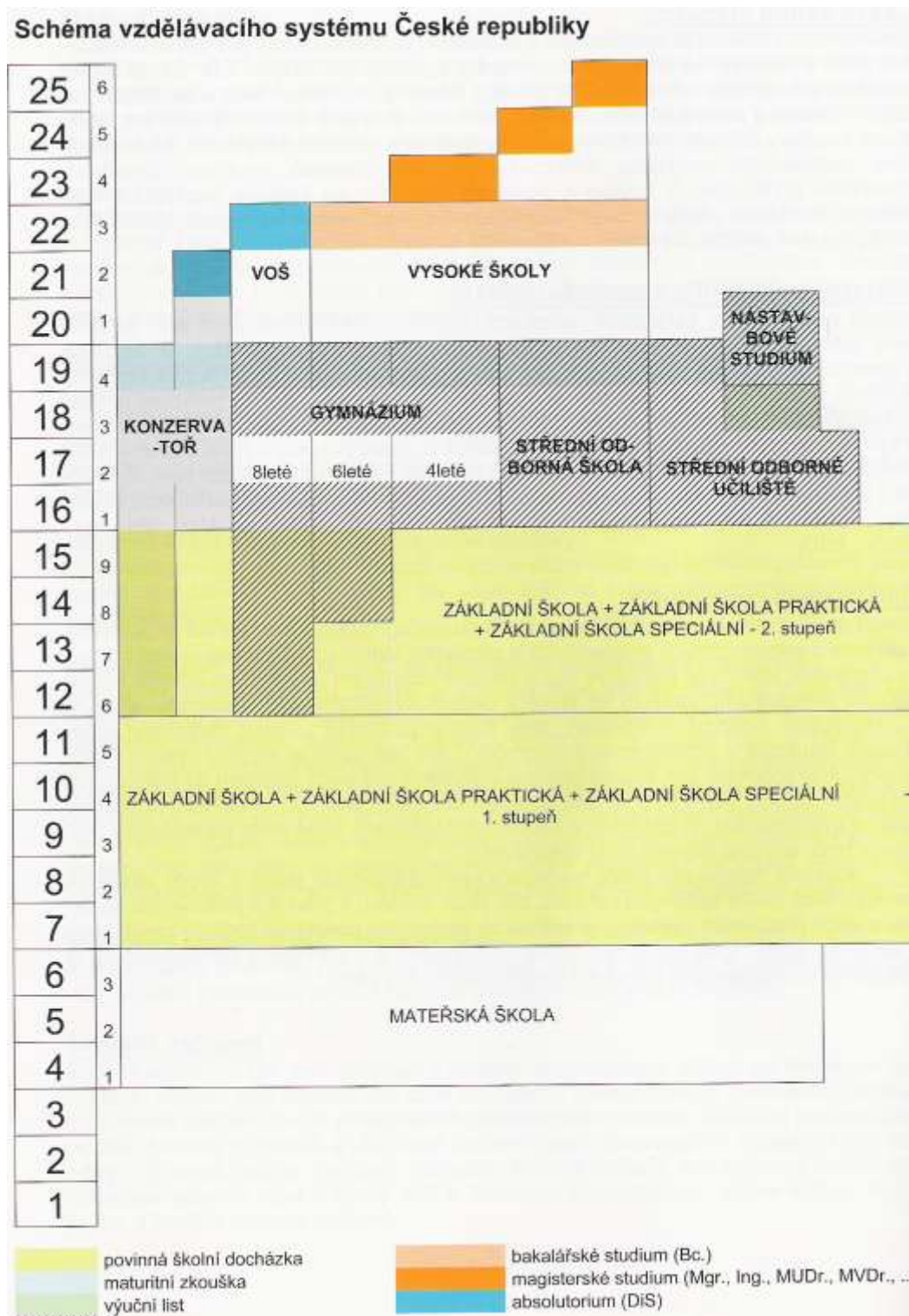
1 Školský systém České republiky

V této části se budu věnovat školskému systému v České republice. „Školský systém České republiky je řízen novým systémem kurikulárních dokumentů pro vzdělávání. V souladu s novými principy kurikulární politiky, zformulovanými v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR (tzv. Bílé knize) a zakotvenými v zákoně č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

Státní úroveň v systému kurikulárních dokumentů představují Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy (RVP). Národní program vzdělávání vymezuje počáteční vzdělávání jako celek. RVP vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy – předškolní, základní a střední vzdělávání. Školní úroveň představují školní vzdělávací programy, podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách. Národní program vzdělávání, rámcové vzdělávací programy i školní vzdělávací programy jsou veřejné dokumenty přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost“ (Jeřábek, J. aj., 2005, s. 9).

Pro názornost systému školství v ČR nabízím schéma vzdělávacího systému.

Schéma 1 Schéma vzdělávacího systému České republiky

(HIELSCHER, A. a kol.: Školská soustava v Bavorsku, v Sasku a v České republice s glosářem, Euregio Egrensis, 2006)

1.1 Základní vzdělávání

Ze schématu vyplývá, že školský systém ČR je započat již předškolním vzděláváním a to v mateřských školách, ve kterých se uskutečňuje předškolní vzdělávání dětí ve věku zpravidla od 3 do 6 let. Dále na předškolní vzdělávání navazuje základní vzdělávání. V základní škole žáci plní povinnou devítiletou školní docházku. Základní škola má devět ročníků a dělí se na dva stupně. První stupeň je tvořen 1. až 5. ročníkem, druhý stupeň 6. až 9. ročníkem. Pro žáky s těžkým mentálním postižením jsou zřizovány základní školy speciální. Úspěšným ukončením základního vzdělávání v základní škole splní žák povinnou školní docházku. Již učivo základních škol může později ovlivnit rozhodování ve výběru dalšího vzdělávání a to v oblasti zdravotnictví, které je součástí této bakalářské práce. Proč tak soudím? Rámcový vzdělávací program ve svých vzdělávacích oblastech disponuje tématem Člověk a jeho svět, která je koncipována pro 1. stupeň základního vzdělávání. „Jedním z tématických okruhů je Člověk a jeho zdraví, kde žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. K základním cílům tohoto okruhu je poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelového rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých.

Tématický okruh Člověk a zdraví se na druhém stupni základních škol zabývá oblastí člověk a zdraví. Charakteristikou této vzdělávací oblasti je chápat zdraví člověka jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávacím předmětem této oblasti je obor zvaný Výchova ke zdraví. Přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích.“ (Jeřábek, J. aj. 2005).

1.2 Střední vzdělávání

Střední odborná učiliště

Střední odborná učiliště poskytují zejména střední vzdělání ve dvouletých nebo tříletých oborech ukončených závěrečnou učňovskou zkouškou. Absolventi získávají výuční list a jsou kvalifikováni pro výkon dělnických a podobných povolání.

Střední odborná učiliště poskytují rovněž - v malém počtu - vzdělání ve čtyřletých studijních oborech. Studenti skládají maturitní zkoušku s ověřením i praktických dovedností a získávají úplné střední odborné vzdělání. Tito absolventi jsou připraveni pro výkon náročných dělnických povolání a provozních funkcí.

Střední odborná učiliště (a střední odborné školy) nabízejí také studium v oborech nástavbového studia, které je určeno pro absolventy tříletých učebních oborů středních odborných učilišť. Studium poskytuje úplné střední odborné vzdělání, trvá dva roky a je ukončeno maturitní zkouškou.

Střední odborné školy

Střední odborné školy poskytují především úplné střední odborné vzdělání ukončené maturitní zkouškou ve čtyřletých oborech. Kromě toho nabízejí i dvou až tříleté studium v oborech poskytujících střední odborné vzdělání, ve kterých však studuje méně než jedno procento studentů.

Střední odborné školy připravují absolventy především pro výkon odborných činností v technicko-hospodářských, ekonomických, zdravotnických, pedagogických a dalších oborech. Připravují však také pro studium na vysoké nebo vyšší odborné škole.

Střední odborné školy (a střední odborná učiliště) nabízejí také studium v oborech nástavbového studia, které je určeno absolventům tříletých učebních oborů středních odborných učilišť. Studium poskytuje úplné střední odborné vzdělání, trvá v denním studiu zpravidla dva roky a je ukončeno maturitní zkouškou.

Na Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání navazují Rámcové vzdělávací programy pro gymnaziální vzdělávání a dále pak Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání. Vzhledem k tématu této práce se nyní zaměřím na Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání „53-41-M/01 Zdravotnický asistent včetně nástavbového studia.

Charakteristika rámcových vzdělávacích programů středního odborného vzdělávání

RVP pro střední odborné vzdělávání jsou státem vydané pedagogické (kurikulární) dokumenty, které vymezují závazné požadavky na vzdělávání v jednotlivých stupních a oborech vzdělání, tzn. zejména výsledky vzdělávání, kterých má žák v závěru studia dosáhnout, obsah vzdělávání, základní podmínky realizace vzdělávání a pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů, závazným dokumentem pro všechny školy poskytující střední odborné vzdělávání, veřejně přístupným a otevřeným dokumentem, který bude po určitém období platnosti nebo podle potřeby inovován.

RVP pro střední odborné vzdělávání usilují o vytvoření pluralitního vzdělávacího prostředí a odporu pedagogické samostatnosti škol, a proto vymezují pouze požadované výstupy (výsledky vzdělávání) a nezbytné prostředky pro jejich dosažení, zatímco způsob realizace vymezených požadavků ponechávají na školách,

lepší uplatnění absolventů středního odborného vzdělávání na trhu práce a jejich připravenost dále se vzdělávat, popřípadě se bezproblémově rekvalifikovat a vést kvalitní osobní i občanský život, zvýšení kvality a účinnosti středního odborného vzdělávání“(www.nuov.cz)

Zdravotnický asistent - učební dokumenty pro kmenový obor 5341M Ošetřovatelství studijní obor 53-41-M/007 zdravotnický asistent, schválený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví dne 17.12.2003, čj.33 318/2003-23, s platností od 1.zář 2004 počínaje prvním ročníkem.

Odborné vzdělání

Poskytuje žákům ucelený soubor vědomostí, manuálních a intelektových dovedností a návyků nezbytných pro jejich pracovní uplatnění. Zahrnuje jednak učivo obecně-odborného a propedeutického charakteru, jednak učivo specificky odborné zaměřené na ošetřovatelský proces a péči o jednotlivé kategorie pacientů/klientů.

Obecně-odborné učivo vytváří vědomosti a dovednosti týkající se zdraví a prevence nemoci, zdravotní politiky a fungování veřejného zdravotnictví, podpory veřejného zdraví a výchovy k péči o zdraví, etiky ošetřovatelské péče a práv pacientů. Seznamuje žáky se stavbou, fungováním a změnami lidského organismu, poskytuje jim poznatky z psychologie potřebné pro poznání a pochopení osobnosti pacienta/klienta i pro rozvoj vlastní osobnosti. Pozornost se věnuje vytváření potřebných profesionálních kompetencí ve vztahu k pacientům/klientům a ostatním pracovníkům i kompetencí významných z hlediska pracovního výkonu.

Učivo specificky odborné zahrnuje nezbytné teoretické poznatky a praktické dovednosti týkající se péče o zdraví a ošetřování pacientů/klientů v primární i klinické péči, včetně vybraných otázek péče o osoby z odlišného sociokulturního prostředí (transkulturní ošetřovatelství). Žáci si osvojují ošetřovatelské postupy potřebné pro poskytování ošetřovatelské péče pacientům/klientům, zejména s vnitřními chorobami, chirurgickými a přenosnými chorobami, dětem a seniorům.

Součástí odborného vzdělávání je osvojení zásad a dovedností předlékařské první pomoci a ochrany člověka za mimořádných situací.

Systematicky se věnuje pozornost bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a dodržování hygienických a protiepidemiologických požadavků. Důraz se klade také na uplatňování ekologických a ekonomických hledisek v práci zdravotnického pracovníka.

Odborné vzdělání má teoreticko-praktický charakter. Praktické vzdělávání se realizuje jednak formou cvičení ve škole, jednak formou praktického vyučování na zdravotnických pracovištích a formou odborné praxe.

Pojetí a cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací program připravuje žáky pro práci středních zdravotnických pracovníků, kteří budou poskytovat ošetrovatelskou péči v rámci ošetrovatelského procesu, a to pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, popř. lékaře. Vzdělávání se proto zaměřuje zejména na zvládnutí ošetrovatelských výkonů a postupů a na vytváření žádoucích profesních postojů, návyků a dalších osobnostních kvalit zdravotnického pracovníka. Žáci jsou vedeni k pečlivosti a odpovědnosti za kvalitu své práce, k ochotě a trpělivosti při poskytování ošetrovatelské péče a jednání s pacienty/klienty. Zároveň jsou vzděláváni tak, aby získali pozitivní hodnotovou orientaci potřebnou pro pracovní, osobní i občanský život, byli schopni se dále vzdělávat a úspěšně se vyrovnávat s problémy. Důležitým aspektem je výchova žáků k péči o vlastní zdraví a k vědomí závažnosti prevence nemoci.

Vzdělávací program je koncipován tak, aby vedle odborného vzdělání poskytl žákům i širší všeobecné vzdělání a obecně přenositelné dovednosti, které mu umožní lépe se adaptovat na nové podmínky. Odborné vzdělání poskytuje žákům základní odborné vědomosti nezbytné pro vytvoření požadovaných ošetrovatelských dovedností. Nedílnou součástí odborného vzdělání jsou cvičení a praktická výuka ve zdravotnických a dalších zařízeních poskytujících zdravotnickou péči (např. sociálních)

Pracovní uplatnění absolventa ve výše uvedeném oboru

Po ukončení studia a úspěšném vykonání maturitní zkoušky je absolvent/absolventka připraven k výkonu práce středního zdravotnického pracovníka, který pod odborným dohledem, nebo pod přímým vedením všeobecné sestry nebo lékaře poskytuje ošetrovatelskou péči.

Absolvent se uplatní v různých zdravotnických zařízeních lůžkového i ambulantního charakteru, např. v nemocnici, na poliklinikách a v lékařských nebo ošetrovatelských centrech, v ordinacích praktických nebo odborných lékařů a v domácí ošetrovatelské péči, jako zdravotnický pracovník v zařízeních sociální péče a služeb (např. v léčebnách dlouhodobě nemocných, v ústavech sociální péče, ve stacionářích pro osoby se zdravotním postižením, v zařízeních pro seniory aj.).

Absolvent je vzdělán tak, aby: si osvojil odborné vědomosti, dovednosti a postupy nezbytné pro poskytování komplexní ošetrovatelské péče, pro prevenci nemocí a závislostí na návykových látkách, v odborné komunikaci se vyjadřoval přesně, věcně a terminologicky správně, rozuměl základní latinské terminologii, měl přehled o organizaci a řízení zdravotnictví a o nových trendech v péči o zdraví obyvatelstva, znal programy na podporu zdraví obyvatelstva, uplatňoval při poskytování ošetrovatelské péče holistické pojetí člověka, dodržoval standardy ošetrovatelských postupů, požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve zdravotnických nebo sociálních zařízeních, uměl pomáhat pacientům překonávat problémy spojené s nemocí nebo hospitalizací a udržovat kontakt s vnějším prostředím, vést je k dodržování léčebného režimu a k odpovědnosti za své zdraví, dovedl vhodným způsobem komunikovat s pacienty, s ohledem na jejich věk, typ osobnosti a zdravotní stav, dodržoval pravidla společenského chování, při ošetrování pacienta jednal taktně, ohleduplně a s empatií, dodržoval práva pacientů, při poskytování ošetrovatelské péče pacientům z odlišného sociokulturního prostředí jednal s vědomím jejich národnostních, náboženských, jazykových a jiných odlišností, dodržoval etické zásady ošetrovatelské péče a požadavky na ochranu informací, uměl si zorganizovat práci, pracovat individuálně i v týmu, pracoval svědomitě a dbal na kvalitu své práce, choval se hospodárně a ekologicky, dodržoval

základní pracovněprávní předpisy a požadavky na výkon pracovních činností zdravotnického asistenta, osvojil si dovednosti potřebné pro seberegulaci a sebehodnocení, pro upevňování svého zdraví a zvládnání náročných pracovních a životních situací (pro prevenci syndromu vyhoření), sledoval odborné informace a uměl s nimi efektivně pracovat, byl schopen uplatnit se na trhu práce a aktivně rozhodovat o své profesní kariéře.

Klíčové kompetence

Jedná se o soubor schopností, znalostí a s nimi souvisejících postojů a hodnot, které jsou obecně přenositelné a uplatnitelné. Umožňují absolventům pružněji reagovat na vývoj v oboru a na trhu práce a tím i na potřebu dále se vzdělávat a vytvářejí obecnější kvalifikační předpoklady pro uplatnění v pracovním i občanském životě. Prolínají celým odborným i všeobecným vzděláváním, na jejich vytváření se musí podílet různou mírou všechny vyučovací předměty.

Z hlediska významu pro studijní obor a uplatnění absolventů je žádoucí posilování těchto kompetencí:

- komunikativních
- personálních a sociálních (interpersonálních)
- řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy a problémové situace
- kompetence k práci s informacemi a využívání prostředků informačních a komunikačních technologií
- kompetence k matematickým aplikacím

Nedílnou součástí vzdělávání žáků je příprava na aktivní uplatnění se na trhu práce. Pojetí a způsob realizace této přípravy jsou dány metodickým pokynem k zařazení učiva Úvod do světa práce, který vydalo MŠMT v návaznosti na usnesení vlády ČR č. 325 ze dne 3. dubna 2000 k „Opatření ke zvýšení zaměstnanosti absolventů škol.“ Vybrané prvky učiva jsou zpracovány v učebních dokumentech.

Zvýšenou a soustavnou pozornost je nutno věnovat vedení žáků k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a k dodržování pracovněprávních předpisů a etických požadavků na pracovníky ve zdravotnictví.

Zdravotní požadavky na uchazeče o studium

Při výběru studijního oboru nejsou zdravotně způsobilí uchazeči trpící rozličnými zejména chronickými chorobami. Zdravotní omezení vždy závisí na specifických požadavcích zvoleného oboru nebo předpokládaného uplatnění. K posouzení zdravotního stavu uchazeče je příslušný registrující praktický lékař.

Možnosti dalšího vzdělávání

Absolvent/absolventka, který úspěšně vykonal/-a maturitní zkoušku, se může dále vzdělávat na vysokých nebo vyšších odborných školách, zejména v ošetrovatelských oborech, a v odborných kurzech pro zdravotnické pracovníky.“(Učební dokumenty MŠMT, Národní ústav odborného vzdělávání, Praha 2004, s.3-12).

1.3 Gymnázia

Gymnázia poskytují úplné střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Studium je buď čtyřleté, určené pro absolventy devátých ročníků, nebo šestileté či osmileté, přičemž v nižších ročnících těchto víceletých programů žáci dokončují povinnou školní docházku.

Gymnázia připravují absolventy především ke studiu na vysoké či vyšší odborné škole.

1.4 Vyšší odborné školy

Vyšší odborné studium je určeno absolventům středních škol, kteří úspěšně složili maturitní zkoušku. Ve srovnání se studiem na vysokých školách jsou obory vyššího studia zaměřeny především na praktickou profesní orientaci.

Vyšší odborné školy (VOŠ) patří do české vzdělávací soustavy od roku 1995.

Vzdělávací programy vyšších odborných škol jsou zpravidla dvouleté nebo tříleté. Výuka na vyšších odborných školách se uskutečňuje jak formou denního, tak i dálkového studia. Většina škol přitom existuje jako jeden právní subjekt se střední odbornou školou.

Absolventi získávají titul diplomovaný specialista v oboru, zkráceně Dis., který jsou oprávněni užívat za jménem. Pokud absolvent pokračuje ve studiu na vysoké škole, může mu být (ale nemusí) podle vysokoškolského zákona část vyššího odborného studia uznána, zejména pokud se jedná o stejné nebo podobné oborové zaměření.

Podrobný popis všech vypisovaných oborů včetně uplatnění v praxi lze nalézt v sekci Kam na školu. Individuální poradenství ve výběru vyšší odborné školy poskytují pracovníci Centra kariérového poradenství. Podrobné informace nabízí

publikace Kam na školu - vyšší odborné školy v ČR, která zahrnuje kompletní seznam škol s přehledem všech oborů a kontaktů.

V oblasti zdravotnictví je na vyšších odborných školách obor Všeobecná sestra diplomovaný specialista, který má stejné pravomoci, jako nový studijní obor na vysoké škole Bakalář Všeobecná sestra.

1.5 Vysoké školy

Vysoké školy poskytují vysokoškolské vzdělání absolventům oborů středních škol, kteří úspěšně vykonali maturitní zkoušku. Vysoké školy organizují tři druhy vzdělávacích programů: bakalářský, magisterský a doktorský.

Studium v bakalářských programech je tříleté až čtyřleté a je ukončeno státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je zpravidla obhajoba bakalářské práce. Absolventi získávají titul bakalář, zkráceně Bc. (v uměleckých oborech BcA.).

Studium v magisterských programech je zpravidla čtyřleté až pětileté, v lékařských, veterinárních a architektonických oborech šestileté. Některé vysoké školy realizují dvoustupňové programy - po ukončení studia v bakalářském programu studenti pokračují ve dvouletém až tříletém magisterském studijním programu.

Magisterské studium je ukončeno státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba diplomové práce, absolventi získávají titul magistr (Mgr., v oborech uměleckých MgA.), v oborech ekonomických, technických a zemědělských věd titul inženýr (Ing., v oboru architektura Ing. arch). Studium v oborech lékařství a veterinářství se ukončuje rigorózní zkouškou a absolventi získávají titul doktor všeobecné medicíny (MUDr.) a doktor veterinární medicíny (MVDr.). Státní rigorózní zkoušku mohou složit i absolventi magisterského studia v oborech přírodních věd (získávají titul doktor přírodních věd - RNDr.), humanitních, pedagogických a společenských věd (doktor filozofie PhDr.), právních

věd (doktor práv JUDr.), farmaceutických věd (doktor farmacie PharmDr.), teologických věd (doktor teologie ThDr. nebo licetát teologie ThLic.).

Absolventi magisterských studijních programů mohou pokračovat ve studiu v doktorských programech a připravovat se k vědecké a tvůrčí práci. Studium trvá zpravidla tři roky, je ukončeno obhajobou disertační práce a státní doktorskou zkouškou, absolventi získávají akademický titul Ph.D.

Na vysokých školách je možné studovat formou prezenční (dříve denní studium), distanční (dříve studium při zaměstnání) nebo kombinovat obě formy studia (studium kombinované).

Kromě standardních druhů studia nabízejí vysoké školy i další formy vzdělávání: rekvalifikační studium, univerzity třetího věku, studium směřující k získání pedagogické kvalifikace a další. Od roku 1999 začal pronikat i do vysokého školství soukromý sektor a začaly vznikat soukromé vysoké školy neuniverzitního charakteru.

Nyní se budu věnovat vysokoškolskému vzdělávání všeobecných sester v ČR. Jedná se o bakalářské studium, studijní program Ošetřovatelství B5341 obor Všeobecná sestra 5341R009 na Vysoké škole zdravotnické o.p.s. Praha 5 na které sama studuji.

Tato škola připravuje všeobecné sestry ve smyslu moderního ošetřovatelství. Má charakter interdisciplinární a multiprofesní. Vede studenty ke schopnosti samostatného rozhodování. Postupuje od zdravého jedince k jedinci nemocnému s důrazem na biopsychosociální hledisko. Program je uspořádán do modulů, prochází jednotlivými medicínskými disciplínami, které jsou uspořádány logicky za sebou tak, aby se teoretické i praktické znalosti postupně utvářely a rozšiřovaly. Velký důraz je kladen na praktickou výuku. Ve studijním programu Ošetřovatelství je hlavní součástí teorie a praxe ošetřovatelství.

Další předměty jsou:

Výchova ke zdraví, edukace pacientů – klientů, sociální a behaviorální vědy, biologické vědy, komunikace, profesionální etické, právní problémy a východiska, práce s informacemi, organizace, řízení a kontrola veřejného zdraví.

Vysoká škola spolupracuje téměř se všemi zdravotnickými zařízeními a zařízeními sociální péče. V těchto zařízeních je uskutečňována praktická výuka.

Pedagogičtí pracovníci mají zkušenosti pedagogické i vědecko-výzkumné.

Vysoká škola spolupracuje s dalšími vysokými školami v ČR i v zahraničí.

Charakteristika oboru:

Tříleté prezenční bakalářské studium je určeno pro absolventy středních škol s maturitou. Studium je zakončeno závěrečnou zkouškou a udělením akademického titulu (Bc.). Úspěšné absolvování studijního oboru umožní získání licence k výkonu povolání v zemích EU. Nově koncipované vzdělávání umožní především osvojit se všestranný přístup k ošetrovatelské péči, vycházející z vědeckého základu ošetrovatelství – holismu, konkrétního modelu ošetrovatelské péče, ošetrovatelského procesu, výzkumu v klinické ošetrovatelské praxi.

Cílem vysokoškolského studia je osvojení si systémového přístupu, adekvátních postojů, způsobů myšlení, schopnosti správného rozhodování v náročných a měnících se situacích.

Možnosti uplatnění:

Samostatné řízení a poskytování ošetrovatelské péče v ambulantních i lůžkových zdravotnických zařízeních, v privátních ošetrovatelských organizacích, v domácí a rodinné zdravotní péči. Absolventi získají kompetenci k provádění činností v oblasti předcházení nemocem, v oblasti podpory a udržení zdraví. Ve spolupráci s lékařem se podílejí na prevenci, léčebné, diagnostické, rehabilitační, neodkladné nebo dispenzární péče.

Charakteristika profese absolventa a možnosti uplatnění vycházejí ze stávající platné legislativy se zaměřením na splnění požadavků EU.

Studijní program

Studium v akreditovaném bakalářském studijním programu „Ošetrovatelství“ se studijním oborem „všeobecná sestra“ je organizováno jako prezenční. Standardní doba studia je 3 roky.

Vzdělávání ve studijním oboru se řídí studijním plánem oboru. Studijní plán je tvořen studijními předměty, které se dělí na povinné, které musí absolvovat každý student, povinně volitelné předměty, které si student musí zvolit a jejichž počet je stanoven, zapsáním získává volitelný předmět charakter povinných předmětů, volitelné předměty.

Základní údaje o studiu

K řádnému absolvování studia akreditovaného studijního programu je nutno splnit tyto požadavky: úspěšně složit státní závěrečnou zkoušku, jejíž součástí je obhajoba bakalářské práce, studium musí být ukončeno do pěti let od zápisu do prvního semestru, do doby studia se nezapočítává doba přerušování studia.

Studium probíhá podle časového plánu akademického roku. Akademický rok začíná zpravidla 1. října a končí 30. září a člení se na dva semestry – zimní a letní.

Každý semestr je rozdělen na období výuky, odborné praxe a zkouškové období. Zkouškové období je určeno výhradně ke skládání zkoušek a neprobíhá v něm povinná výuka. Časový plán akademického roku určuje rektor nejméně jeden měsíc před začátkem akademického roku.

Výuka jednotlivých předmětů může být organizována ve formě: přednášek, cvičení, praktických cvičení, seminářů, konzultací, odborné praxe, exkurzí.

Účast na jednotlivých přednáškách je nepovinná, na cvičeních a seminářích je povinná.

Studentům přednášejí profesori, docenti, rektorem pověřeni odborní asistenti a odborníci z praxe.

Cvičení vedou akademičtí pracovníci katedry, jakož i odborníci z praxe. Cvičení jsou určena zejména k tomu, aby studenti pod vedením akademických pracovníků získávali dovednosti potřebné pro výkon daného povolání. Při cvičeních se rovněž prohlubují znalosti a ověřují dovednosti studentů.

Praktická cvičení vedou odborní asistenti. Při praktických cvičeních se upevňují a rozšiřují teoretické dovednosti.

Semináře vedou profesori, docenti, rektorem pověřeni odborní asistenti, popř. odborníci z praxe. Na seminářích se za aktivní účasti studentů teoreticky a metodicky zkoumají a diskutují vybrané problémy.

Konzultace jsou určeny zejména k prodiskutování problémů samostatně řešených studenty.

Odborná praxe slouží k získání a prohloubení praktických dovedností, exkurze k poznání různých druhů zdravotnických zařízení.

Na studenta, který vykonává odbornou praxi nebo praktická cvičení, se vztahují obecné předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a pracovních podmínkách žen.

Pro zajištění organizace výuky se studenti zařazují do studijních skupin. Studijní skupina pro jeden studijní obor má nejvýše padesát studentů, studijní skupina pro praktickou výuku má nejvýše dvanáct studentů (vždy s ohledem na vybrané pracoviště zdravotnického zařízení) (www.vszdrav.cz)

2 Školský systém v Německu

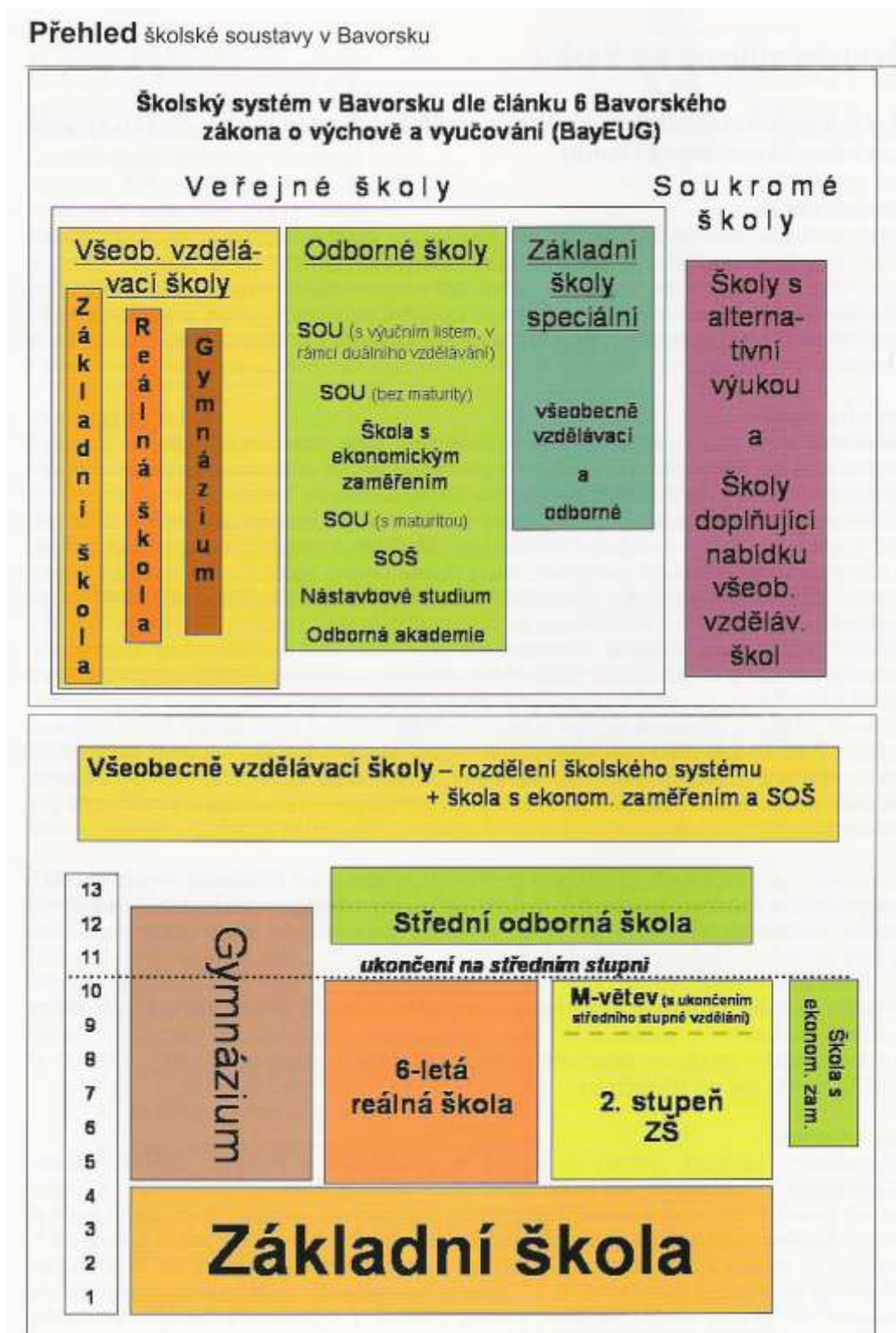
Ve školství jednotlivých německých spolkových zemí jsou velké rozdíly, protože v ústavě je zakotvena kulturní suverenita a svrchovanost spolkových zemí.

Každá spolková země řídí své školství sama.

Každá spolková země má vlastní učební osnovy, učebnice, termíny prázdnin, zčásti dokonce formy školských zařízení. V některých spolkových zemích existují obecné školy, nikoli však v Sasku a Bavorsku.

Ve spolkových zemích existují po celé zemi jednotné, ministerstvem kultury centrálně stanovené závěrečné zkoušky (např. Bavorsko a Sasko), v jiných jsou zkoušky pořádány decentralizovaně.

Schéma 2 Přehled školské soustavy v Bavorsku

(HIELSCHER, A. a kol.: Školská soustava v Bavorsku, v Sasku a v České republice s glosářem, Euregio Egrensis, 2006)

Krátká charakteristika typů škol v Bavorsku podle bavorského zákona o výchově a výuce čl. 7-19 a čl. 23

2.1 Základní vzdělávání

1. stupeň základní školy

Základní škola – Grundschule

První stupeň základní školy zahrnuje 1. až 4. třídu.

Základní škola je ukončena čtvrtou třídou a žáci mohou přestoupit na gymnázium nebo reálnou školu, pokud dosáhnou odpovídajících výsledků.

2. stupeň základní školy

Hlavní škola - Hauptschule

Zahrnuje 5. až 9. třídu, pokud poskytuje ukončení středního stupně vzdělání (v SRN je možnost dosáhnout středního stupně vzdělání bez maturity v 10. třídě), zahrnuje i 10. třídu.

Orientace na názorně-konkrétní myšlení a na praktické zacházení s věcmi. Žáci se zvláště dobrými výsledky mohou dosáhnout ukončeného středního stupně vzdělání již po 7. třídě (tzv. M-větev). Po 9. třídě odcházejí do pracovního procesu a mohou získat odbornost v tzv. duálním systému (souběžná výuka v závodě a v učňovské škole). Po desáté třídě mohou začít pracovat nebo navštěvovat střední odbornou školu, pokud dosáhnou odpovídajících výsledků.

Reálná škola - Realschule

Zahrnuje 5. až 10. ročník. Existují také reálné školy zaměřené na speciální pedagogickou podporu. Navazuje na 1. stupeň základní školy a umožňuje žákům získat ukončené vzdělání na reálné škole (= střední stupeň vzdělání).

Poskytuje široké všeobecné vzdělání a zároveň přípravu na budoucí povolání.

Po 7. třídě mohou být zřízeny vzdělávací obory s různým zaměřením. Po desáté třídě je možné uzavřít pracovní poměr nebo pokračovat ve školním vzdělání na SOŠ.

2.2 Gymnázia

Zahrnuje 5. až 12. ročník. Navazuje na první stupeň základní školy, je ukončeno maturitou a umožňuje získat všeobecný vyšší stupeň vzdělání. Poskytuje hlubší všeobecné vzdělání, které je předpokladem studia na vysoké škole. Existují různá zaměření:

- jazykové
- přírodovědně-technické
- hudební
- ekonomicko-sociální

Po ukončení gymnázia zahájí jeho absolventi studium na vysoké škole. Je ale také možné získat vzdělání v určité profesi.

2.3 Odborné školy

a) Učňovská škola - Berufsschule

Částečné nebo úplné vyučování v rámci odborného vzdělávání. Úkolem je odborně vzdělávat a vychovávat žáky v souladu s podnikovým odborným učňovským vzděláváním či s ohledem na jejich pracovní činnosti (=duální systém) a podporovat všeobecné vzdělání.

b) Střední odborné učiliště (bez maturity) - Berufsfachschule

Škola, která aniž by předpokládala vzdělání v oboru, slouží k přípravě na profesní činnost nebo k dosažení profesního vzdělání a podporuje získání všeobecných znalostí.

c) Ekonomická škola - Wirtschaftsschule

Umožňuje získat všeobecné vzdělání a základní odborné vzdělání v oboru ekonomicky a správy a připravuje na odpovídající činnost v oboru. Zahrnuje 7. až 10. ročník nebo ročníky 10 až 11.

Ukončuje se vykonáním závěrečné zkoušky (= střední stupeň vzdělání). Po jejím ukončení je možné se vyučit v učebním oboru nebo přejít na SOŠ, pokud tomu odpovídají žákovy výkony.

d) Odborná škola - Fachschule

Slouží k prohloubení dalšího odborného vzdělání a k rekvalifikaci a podporuje získání všeobecných znalostí. Je navštěvována po absolvování učebního oboru a zpravidla také po získání dostatečné praxe v oboru.

e) Střední odborná škola - Fachoberschule

Tato škola předpokládá dosažení středního stupně vzdělání. Zahrnuje ročníky 11 a 12. V 11.třídě patří k vyučování také odborně praktické vzdělání. Střední odborná škola umožňuje po složení přijímací zkoušky studovat na vyšší odborné škole. Mohou být zřízeny následující vzdělávací obory:

- technika
- zemědělství
- právo a administrativa
- sociální oblast
- umělecké zaměření

V současnosti se zvažuje rozšíření o 13.třídu, po jejímž ukončení by absolventi dosáhli stupně vzdělání, který je předpokladem studia na odborně zaměřených vysokých školách a se znalostí druhého cizího jazyka i na ostatních vysokých školách.

Vzdělávání pro všeobecné sestry v Bavorsku (Kronach)

Tento text poukazuje na aktuální průběh vzdělávání v oboru péče o nemocné.

Cíle vzdělávání jsou: moderní metody zdravotní výchovy a podněty podporující pozitivní postoj ke zdraví, odborná péče o nemocné, podpora základních potřeb pacienta a rehabilitace. Toto jsou pevné součásti učebního plánu.

Skladba výuky: týdenní výuka obnáší 38,5 hodiny, dělí se na praktickou a teoretickou část, každý praktický zásah je provázen speciální výukou o péči o nemocné, v praktické výuce vede žáky školený personál.

Předpoklady k přijetí:

- věk od sedmnácti let
- zdravotní způsobilost
- středoškolské vzdělání
- minimum praxe dva roky v oboru

Výuka začíná vždy v dubnu, každý třetí rok dodatečně v říjnu

Žák má status studenta a dostává dotace.

Cíle vzdělávání

Cílem vzdělání jsou zdravotní sestry a ošetřovatelé, kteří samostatně a odborně pečují o pacienty a berou ohled na jejich sociální, psychické a fyzické potřeby. Musí se umět postarat o nemocné ve veřejných zdravotních zařízeních, ale i doma. Podílejí se na uzdravení, nebo udržení dobrého zdravotního stavu, na léčení a na začlenění nemocných do rodiny a společnosti. Spolupracují s lékaři a všemi, kdo pracují ve zdravotnictví. Poradí personálu a studentům. Vyvíjí nové metody s cílem stále zlepšovat práci ošetřovatelského personálu a samotnou ošetřovatelskou péči.

Teoretická výuka:

- 1.rok 780 hodin
- 2.rok 500 hodin
- 3.rok 560 hodin
- celkem: 1840 hodin

k tomu se počítají: exkurze, studijní cesty, semináře, zkoušky, samostudium

Předměty

- nauka o povolání, zákonech a státě (občanská nauka)
- hygiena a mikrobiologie
- biologie, anatomie a fyziologie
- fyzika a chemie
- nauka o lécích
- všeobecná a speciální nauka o nemocech + prevence
- diagnostika, terapie a epidemiologie
- psychologie, sociologie, pedagogika
- péče o nemocné
- základy rehabilitace
- úvod do organizace a dokumentace v nemocnici
- ústní projev
- první pomoc
- angličtina (odborná)

Praktická výuka:

- 900 hodin všeobecná medicína a jednotlivé obory
- 750 hodin všeobecná chirurgie a jednotlivé obory
- 350 hodin gynekologie a péče o novorozence
- 400 hodin psychiatrie, péče a léčení dětí a odpovídající zdravotnická zařízení

Praxe v nemocnici se střídají s teoretickou výukou. Společně se sestrami a ošetřovateli pracují žáci při zásahu jako tým.

Výuka na této škole:

Poskytuje žákům vědomosti z ošetřovatelství, učí žáky samostatnosti v ošetřování, motivuje k samostatnému studiu, umožňuje žákům konfrontaci s tímto povoláním a potřebami společnosti, rozvíjí osobnost žáka a podporuje proces sociálního učení.

Hlavním cílem výuky je naučit žáky brát ohled na psychický, fyzický a sociální stav pacientů, samostatně a odborně pracovat a starat se o nemocné jak v nemocnici, tak i doma.

f) **Nástavbové studium - Berufsoberschule**

Předpokládá dosažení středního stupně vzdělání, ukončené profesní vzdělání nebo víceletou praxi v oboru. Zahrnuje ročníky 12 a 13. Nástavbové studium umožňuje po 12. třídě na základě složené zkoušky dosáhnout takový stupeň vzdělání, který umožňuje studovat na vyšší odborné škole, po 13. třídě na odborně zaměřené škole a opět se znalostí druhého cizího jazyka i na ostatních vysokých školách.

g) **Odborná akademie - Fachakademie**

Odborná akademie poskytuje úplné vzdělání po dobu minimálně dvou let, předpokládá dosažený střední stupeň vzdělání, zpravidla také ukončené odborné vzdělání nebo praxi v oboru. Poskytuje hlubší odborné a všeobecné vzdělání a připravuje absolventy na vyšší odbornou kariéru.

2.4 Vysoké školy

Vysoká odborná škola obor: Bakalář v ošetřovatelství

Zde uvádím příklad vysokoškolského studia ve spolkové zemi Berlín. Na vysoké odborné evangelické škole Berlín, je to první a jediná škola pro sestry s oborem

Bakalář v ošetrovatelství. Tato škola poskytuje vzdělání na vysoké úrovni díky vědeckým postupům a praktické výuce. Škola používá své vlastní studijní plány pro výuku. Po absolvování získá student titul „Bachelor of Science“ (B.Sc.), neboli bakalář. Škola spolupracuje s více klinikami v Berlíně, kde studenti vykonávají povinnou praxi. Studium je osmi semestrální. V šestém semestru skládají studenti státní závěrečné zkoušky, v sedmém a osmém semestru vykonávají ústní zkoušku a vypracovávají bakalářskou práci. Praktická výuka je realizována ve čtrnáctidenních blocích po celou dobu studia. Zde studenty provázejí odborníci z praxe a odborní učitelé.

Vysoká odborná škola obor: Magistr v ošetrovatelství

Vysoká odborná evangelická škola Berlín. Tato škola poskytuje také magisterské studium, s cílem vychovat kvalifikované osoby pro vedoucí pozice v ošetrovatelství.(www.evfh-berlin.de)

3 Různá kritéria porovnávání vzdělávání zdravotnických pracovníků v České republice a Spolkové republice Německo

Obor Zdravotnický asistent je řazen ve školském systému České republiky do kategorie středního odborného vzdělávání. Studium je organizováno jako čtyřleté denní, nebo jako pětileté studium při zaměstnání – večerní a dálkové. Součástí studia je praktická výuka, kterou žáci vykonávají na zdravotnických pracovištích pod odborným vedením učitele, nebo pověřeného pracovníka, který je způsobilý k výkonu povolání všeobecné sestry a zároveň k vedení odborné praktické výuky žáků středních škol podle platných právních předpisů. Náplň praktické výuky je dána učební osnovou, její organizační zabezpečení je v kompetenci ředitele školy. Kromě toho vykonávají žáci denního studia ve 3. - 4. ročníku souvislou odbornou praxi na vybraných pracovištích v celkovém rozsahu 4-6 týdnů. Ve studiu při zaměstnání je praktická výuka stanovena s přihlédnutím ke specifice vzdělávání dospělých a jejich dosavadní praxi; je vymezena v příslušném učebním plánu. Organizace praktické výuky, rozsah odborné praxe a její zařazení do ročníku jsou v kompetenci školy; odborná praxe musí být vykonána v období školního vyučování.

Výuku některých předmětů, popř. tematických celků, může škola organizovat blokově v rozsahu přepočtených vyučovacích hodin daných učebním plánem, nebo učební osnovou, např. výuku komunikace, předlékařské první pomoci, výchovu ke zdraví. Cílem je zvýšit intenzitu výuky a tím zkvalitnit její výsledky.

Maturitní zkouška se organizuje v souladu s platnými předpisy. Po ukončení studia a úspěšném vykonání maturitní zkoušky je absolvent/absolventka připraven k výkonu práce středního zdravotnického pracovníka, který pod odborným dohledem, nebo pod přímým vedením všeobecné sestry nebo lékaře poskytuje ošetrovatelskou péči dětem (s výjimkou novorozenců) i dospělým a podílí se na preventivní, diagnostické, neodkladné, léčebné, rehabilitační a dispenzární péči v rozsahu své odborné způsobilosti stanovené vyhláškou MZ ČR. Podle pokynů provádí určené ošetrovatelské výkony, podílí se na plnění ošetrovatelského plánu a spolupracuje při hodnocení výsledků poskytnuté ošetrovatelské péče, zajišťuje činnosti spojené s přijetím, překladem, propuštěním a úmrtím pacienta.

Absolvent je vzděláván tak, aby získal nejen potřebné odborné vědomosti, dovednosti a návyky, ale také širší všeobecné vzdělání a dovednosti důležité pro další vzdělávání a uplatnění se na trhu práce.

Absolvent se uplatní v různých zdravotnických zařízeních lůžkového i ambulantního charakteru, např. v nemocnici, na poliklinikách a v lékařských nebo ošetrovatelských centrech, v ordinacích praktických nebo odborných lékařů a v domácí ošetrovatelské péči, jako zdravotnický pracovník v zařízeních sociální péče a služeb (např. v léčebnách dlouhodobě nemocných, v ústavech sociální péče, ve stacionářích pro osoby se zdravotním postižením, v zařízeních pro seniory aj.).

Ve Spolkové republice Německo je srovnatelný obor zařazen do kategorie učňovského školství a to v oboru ambulantní sestra. Zde délka studia činí tři roky. Po dobu studia v tomto oboru je student vázán pracovněprávním vztahem, který je ukončen po uplynutí doby vzdělávání. Studium je zakončeno závěrečnou zkouškou.

Absolvent v oboru zdravotnický asistent je vzdělán tak, aby: si osvojil odborné vědomosti, dovednosti a postupy nezbytné pro poskytování komplexní ošetrovatelské péče, pro prevenci nemocí a závislostí na návykových látkách, v odborné komunikaci se vyjadřoval přesně, věcně a terminologicky správně, rozuměl základní latinské terminologii, měl přehled o organizaci a řízení zdravotnictví a o nových trendech v péči o zdraví obyvatelstva, znal programy na podporu zdraví obyvatelstva, uplatňoval při poskytování ošetrovatelské péče holistické pojetí člověka, dodržoval standardy ošetrovatelských postupů, požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve zdravotnických nebo sociálních zařízeních, uměl pomáhat pacientům překonávat problémy spojené s nemocí nebo hospitalizací a udržovat kontakt s vnějším prostředím, vést je k dodržování léčebného režimu a k odpovědnosti za své zdraví, dovedl vhodným způsobem komunikovat s pacienty, s ohledem na jejich věk, typ osobnosti a zdravotní stav, dodržoval pravidla společenského chování, při ošetrování pacienta jednal taktně, ohleduplně a s empatií, dodržoval práva pacientů, při poskytování ošetrovatelské péče pacientům z odlišného

sociokulturního prostředí jednal s vědomím jejich národnostních, náboženských, jazykových a jiných odlišností, dodržoval etické zásady ošetrovatelské péče a požadavky na ochranu informací, uměl si zorganizovat práci, pracovat individuálně i v týmu, pracoval svědomitě a dbal na kvalitu své práce, choval se hospodárně a ekologicky, dodržoval základní pracovněprávní předpisy a požadavky na výkon pracovních činností zdravotnického asistenta, osvojil si dovednosti potřebné pro seberegulaci a sebehodnocení, pro upevňování svého zdraví a zvládnání náročných pracovních a životních situací (pro prevenci syndromu vyhoření), sledoval odborné informace a uměl s nimi efektivně pracovat, byl schopen uplatnit se na trhu práce a aktivně rozhodovat o své profesní kariéře.

Absolvent v oboru ambulantní sestra je vzděláván tak, aby získal následující vědomosti a dovednosti v oboru zdravotnictví a lékařské praxe. Týká se to zejména bezpečnosti práce, hygieny práce, ochrany prostředí a racionálního využití energie. Používání a péče o lékařské přístroje, nástroje a pomůcky. Dále pak péče o pacienty v lékařské ordinaci. Poskytnutí první pomoci. Spolupráce při diagnostických a terapeutických opatřeních lékaře, provádění laboratorních prací, včetně zajištění jejich kvality. Styk s krví a očkovacími látkami. Používání lékařských odborných termínů, základních znalostí o nemocech, anatomie, fyziologie a patologie. Zajištění prevence, profilaxe a rehabilitace. Organizace chodu ordinace včetně zpracování textů. Realizace účetnictví a administrativních činností. Znalost a aplikace předpisů sociálního zákonodárství.

Na základě těchto zjištěných informací lze posoudit, že obor zdravotnický asistent má daleko širší kompetence, než obor ambulantní sestra, zejména v oblasti uplatnění v praxi. Odlišnosti spatřuji například u pracovní náplně zdravotnického asistenta, kde je navíc využito například: Poskytování ošetrovatelské péče na základě ošetrovatelského procesu a ošetrovatelských diagnóz, zajišťování správné výživy a dostatečné hydratace pacientů, zajišťování hygienické péče pacientů, sledování čistoty a úpravy prostředí, provádění rehabilitačního ošetrovatelství ve spolupráci s fyzioterapeutem a ergoterapeutem včetně prevence a ošetřování dekubitů, prevence imobilizačního syndromu, podávání léků prostřednictvím zažívacího traktu, kůží,

dýchacími cestami, prostřednictvím injekcí do svalu, pod kůži nebo do kůže, udržování kyslíkové terapie, péče o akutní a chronické rány, péče o vyprazdňování nemocných, aplikace klyzmatu, příprava pacientů k diagnostickým a léčebným výkonům, asistence u těchto výkonů, ošetřování nemocných s katétry, zajištění příjmu, překlada, propuštění a zápis úmrtí pacienta.

Naopak ambulantní sestra se navíc zabývá účetními výkony, vyúčtováním pro pojišťovny, psaním lékařských zpráv a objednáváním zdravotnického materiálu, což je většinou v kompetencích českých staničních a vrchních sester ve zdravotnických zařízeních.

4 Shrnutí školských systémů České republiky a Spolkové republiky Německo

Tématem této bakalářské práce jsou rozdíly v ošetřování nemocných a vzdělání všeobecných sester v České republice a Německu. Bylo tedy nutné se v úvodní části zabývat celým školským systémem České republiky a Německa. Odlišnosti v systému školství spatřujeme již v oblasti základního vzdělávání. V České republice je základní školní docházka koncipována do devíti let, v Německu je docházka desetiletá. Na tuto základní školní docházku navazuje střední vzdělávání, kde se dotýkáme problematiky vzdělávání právě všeobecných sester a zdravotnických asistentů. Zdravotnické školství v České republice prošlo řadou reforem, které by měly splňovat požadavky Evropské unie. Do nedávné doby se v České republice obor Všeobecná sestra řadil na úroveň ukončeného středního odborného stupně zdravotnického vzdělávání. Nyní však je obor Všeobecná sestra na středoškolské úrovni nahrazen oborem Zdravotnický asistent a samotný původní obor je posunut na úroveň vysokoškolského vzdělávání. Zda tato reforma našemu zdravotnickému školství prospěla je tématem stále diskutovaným. Dle Asociace českých sester i ředitelů zdravotnických škol se jeví tato reforma, jako nedostačující a nedokončená. Střední zdravotnické školy se obávají, že z jejich absolventů se stávají takzvaní pracovníci druhé kategorie, kdy je jim přisouzena pouze práce pod dohledem jiného pracovníka s vyšší kvalifikací. Zaměstnavatelé těchto absolventů nikterak nehorují pro vyšší kvalifikaci svých pracovníků a to z důvodu, čím vyšší vzdělání, znamená pro zaměstnavatele vyšší mzdové nároky. Tato asociace se vyjadřuje: Tvoříme systém škol a vzdělávání, na nějž lepíme pracovní kvalifikace. Kvůli tomu budeme zřejmě jediným typem střední školy, která vychovává pracovníky, kteří nesmějí samostatně pracovat.

Diskuze o reformě zdravotnického školství se odehrávaly již dávno před vznikem návrhu zákona o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon

o nelékařských zdravotnických povoláních).

Jak uvedla Jana Dvořáková pro časopis Sestra již v roce 2001: „Původní čtyřleté střední odborné školy v našem školském systému mají tu vadu, že navazují na devítiletou školní docházku. To vede k velmi časnému rozhodování dětí o budoucím profesním zaměření a k praxi na zdravotnických pracovištích v nezralém věku. Ukazuje se, že pak mnoho absolventů těchto škol hledá uplatnění jinde než ve zdravotnictví. V Evropě již pouze v Rakousku a Spolkové republice Německo zahajují odborné zdravotnické vzdělání po desetiletém všeobecném vzdělání, v sedmnácti letech a podle informací i tam naléhavě pocítují potřebu změn – posun odborné přípravy do vyššího věku.

Vzhledem k důležitosti profese sestry a potřeby garance její úrovně byla zařazena všeobecná sestra mezi regulovaná povolání v zemích EU. To znamená, že by příprava na profesi měla splňovat několik podmínek. Především by mělo být odborné studium zahájeno až po ukončeném středním vzdělání. Všeobecná sestra je pak způsobilá pracovat v kterékoli zemi Evropské unie – v plném rozsahu bez dalších specializací s předpokladem průběžného prohlubování znalosti v oboru (http://osz.cmkos.cz/CZ/Z_tisku/Bulletin/09_2001/vzdelavani_sester.html)“.

Jak vidíme, reforma zdravotnického školství se jeví, jako rozpačitá a o účinnosti této reformy se přesvědčíme až postupem času. Je třeba se přizpůsobit evropskému systému vzdělávání a odborné přípravě. Jak zaznělo na Lisabonském summitu, kde byl výslovně formulován požadavek, aby se jednotlivé členské státy přizpůsobily požadavkům společnosti jak v oblasti znalostí, tak potřebnou vyšší úroveň a kvalitou zaměstnanosti. Členské státy mají rovněž nabízet takové příležitosti vzdělávání a odborné přípravy, jaké odpovídají cílovým skupinám v různých fázích jejich života: mládeži, nezaměstnaným dospělým a těm, kdo sice zaměstnaní jsou, ale hrozí jim však, že rychlá změna předstihne jejich kvalifikaci. Lisabonský summit také definoval pět konkrétních cílů, pro jejichž naplnění mají členské země přijmout nezbytná opatření.

- Zvýšit investice do vzdělávání
- Na polovinu snížit počet mladých lidí (18-24 let), kteří nemají ukončené sekundární vzdělávání maturitní zkouškou

- Zajistit Evropanům každého věku přístup k celoživotnímu učení s využitím Internetu a škol jako místních vzdělávacích center
- Zajistit kompatibilitu a prostupnost vzdělávacích systémů v Evropě, aby občané mohli využívat výhod jejich rozmanitosti
- Umožnit občanům Unie uznávání jejich kvalifikací, znalostí a dovedností bez ohledu na to, ve které zemi Evropské unie je získali

Podle požadavků Evropské unie byl tedy obor Všeobecná sestra je v systému školství řazena na úroveň vysokoškolského vzdělávání. Studijní programy jsou kompatibilní s kritérii Evropské unie. Zde je studijní obor Všeobecná sestra řazen pod studijní program Ošetřovatelství. Délka studia v tomto oboru je tříletá pro prezenční bakalářské studium. Po úspěšném ukončení tohoto studia státní závěrečnou zkouškou absolvent užívá akademického titulu Bc.. Dále je mu umožněno získání licence k výkonu povolání v zemích Evropské unie.

Po absolvování bakalářského studia je v České republice další možnost specializace pro všeobecné sestry viz. Příloha 1.

Nyní se zaměřím na školský systém v Německu. Jak jsem již dříve uvedla, v jednotlivých německých spolkových zemích jsou v oblasti školství značné rozdíly. Povinná školní docházka se tedy pohybuje v rozmezí devět až deset let. V této práci jsem se zaměřila na spolkovou zemi Bavorsko, vzhledem k osobní zkušenosti, kterou mám ze studia na Střední zdravotnické škole v Chebu, kde v rámci výuky byl realizován i výměnný pobyt s praxí na klinice v bavorském městě Kronach.

Základní školský systém v Bavorsku má zcela jiný charakter, než školský systém České republiky. Po dokončení desáté třídy se žáci mohou přihlásit na střední odbornou školu. Podmínkou je splnění způsobilosti ke střednímu stupni vzdělání (tzv. Mittelschulreife). Vzdělávání v oblasti zdravotnických pracovníků je podmíněno dosažením sedmnácti let věku. Je zde možnost studia na státních či soukromých typech škol. Přičemž státní školy jsou většinou zřizovány při klinikách. Jedná se o tříletý obor s pracovním poměrem, velkou časovou dotací na praktické dovednosti (práce u lůžka). Výuka probíhá na základním pracovišti studenta (klinika při škole). Soukromé školy mají obdobný studijní program, s výjimkou délky studia, které se pohybuje v délce od jednoho do tří let. I zde jsou

studenti řazeni během studia do pracovního poměru. Ukončení tohoto studia je podmíněno složením závěrečné zkoušky. Po absolvování studia na těchto typech škol se ze studujících stávají zdravotní sestry pracující samostatně.

Na základě zjištěných informací o systému vzdělávání ve zdravotnickém oboru Všeobecná sestra v České republice a Spolkové republice Německo, v tomto případě zaměřeném na spolkovou zemi Bavorsko lze sestavit následující tabulku. Z tabulky je zřejmé, které aspekty v oblasti studia v oboru Všeobecná sestra a Zdravotnický asistent jsou shodné či ve které oblasti se liší.

5 Mezinárodní spolupráce při vytváření koncepce vzdělávání

Spolupráce s mezinárodními institucemi a účast na projektech umožňuje NÚOV sledovat vývoj odborného vzdělávání v zahraničí a konfrontovat trendy v České republice s děním v jiných evropských zemích. NÚOV se zároveň podílí na shromažďování, analýze a vzájemné výměně informací a šíření dobrých evropských zkušeností, což umožňuje ovlivňovat celkový vývoj v odborném vzdělávání.

Mezinárodní aktivity NÚOV lze rozčlenit do dvou hlavních oblastí. První tvoří konkrétní výzkumné a pilotní projekty v rámci ESF, nebo komunitárních programů, kde NÚOV vystupuje či vystupoval v roli koordinátora i partnera projektu. Druhou část tvoří spolupráce s partnerskými institucemi, institucemi EU a ostatními nadnárodními organizacemi.

Klíčovou evropskou institucí působící v oblasti odborného vzdělávání je pro NÚOV Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání – CEDEFOP. CEDEFOP koordinuje aktivity v oblasti odborného vzdělávání mezi členskými zeměmi EU. Ve spolupráci s touto institucí plní NÚOV funkci kontaktního pracoviště pro Českou republiku. Podílí se na činnosti evropské informační sítě Refernet a je koordinátorem sítě pro vzdělávání učitelů a mistrů odborné přípravy TT-net v rámci ČR. Ředitel NÚOV je členem řídicího výboru CEDEFOP.

Druhou rozhodující institucí působící ve stejné oblasti je Evropská nadace odborného vzdělávání - ETF. Aktivity ETF jsou úzce propojeny s působením CEDEFOP. Spolupráce ETF a NÚOV byla zahájena již v období, kdy ČR byla kandidátskou zemí EU. NÚOV se podílel na činnosti některých pracovních skupin (např. pro standardy odborného vzdělání a přípravy) a na dalších aktivitách. V současnosti má NÚOV v ETF zastoupení v řídicím výboru a tzv. poradním sboru.

V rámci výzkumných a pilotních projektů a ve spolupráci s CEDEFOP a ETF se NÚOV snaží přispívat k naplňování lisabonské strategie.

Další stěžejní organizací pro mezinárodní aktivity NÚOV je Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj - OECD. S touto organizací NÚOV dlouhodobě spolupracuje při vypracovávání expertních zpráv, výměně informací a především participací na řešení jednotlivých projektů (např. v roce 2003 projekt Kvalifikační systémy a *Review of Career Guidance Police*).

NÚOV se také aktivně podílí na spolupráci s jinými mezinárodními institucemi – UNEVOC (Mezinárodní projekt UNESCO pro odborné vzdělávání), WOCATE (Světová rada sdružení pro technické vzdělávání) nebo IGIP (Mezinárodní společnost pro inženýrskou pedagogiku) a účastní se také práce České komise pro spolupráci s UNESCO (Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu).(www.nuov.cz)

6 Porovnávání předmětů a jejich hodinových dotací v rámci oborů

V této části bakalářské práce bych se na základě dosud získaných informací z oboru různých stupňů vzdělávání v obou uvedených státech tj. České republice a Spolkové republice Německo chtěla věnovat porovnávání vzdělávání zdravotnického personálu. Toto sledování bude zaměřeno na předměty ve výuce v jednotlivých školských typech a jejich hodinové dotace. Účelem tohoto zjišťování bude porovnat, do jaké míry se na daných školách věnují předmětům, které jsou v obou státech stejné, obsahově podobné, nebo které předměty se vyučují pouze na některých typech škol. Dále bych chtěla uvést a porovnat, jaká je hodinová dotace v jednotlivých předmětech u uvedených typů škol. Tyto informace by měly následně vyjádřit, do jaké míry jsou různé předměty upřednostňovány v obou státech a jak ovlivňují samotnou připravenost pro praxi v oboru.

V tabulce 1 uvádím výčet všech předmětů ve výuce a jejich hodinové dotace v oboru Ambulantní sestra SRN a Zdravotnický asistent ČR.

Tabulka 1 Předměty a hodinové dotace (část 1.)

Předměty a hodinové dotace v oboru Ambulantní sestra SRN a Zdravotnický asistent ČR

Zdravotnický asistent SZŠ ČR		Ambulantní sestra SOU SRN	
Předměty	Hodinová dotace	Předměty	Hodinová dotace
a) základní, povinné		a) základní, povinné	
Český jazyk a literatura	374	Německý jazyk	120
Cizí jazyk	408	Religionistika/Etika	120
Latinský jazyk	68	Sociální nauka	120
Občanská nauka	136	Tělesná výchova	120
Dějepis	102	Zdravotní výchova	60
Matematika	238	Anatomie/Fyziologie	20
Fyzika	136	Nauka o přístrojích a	80

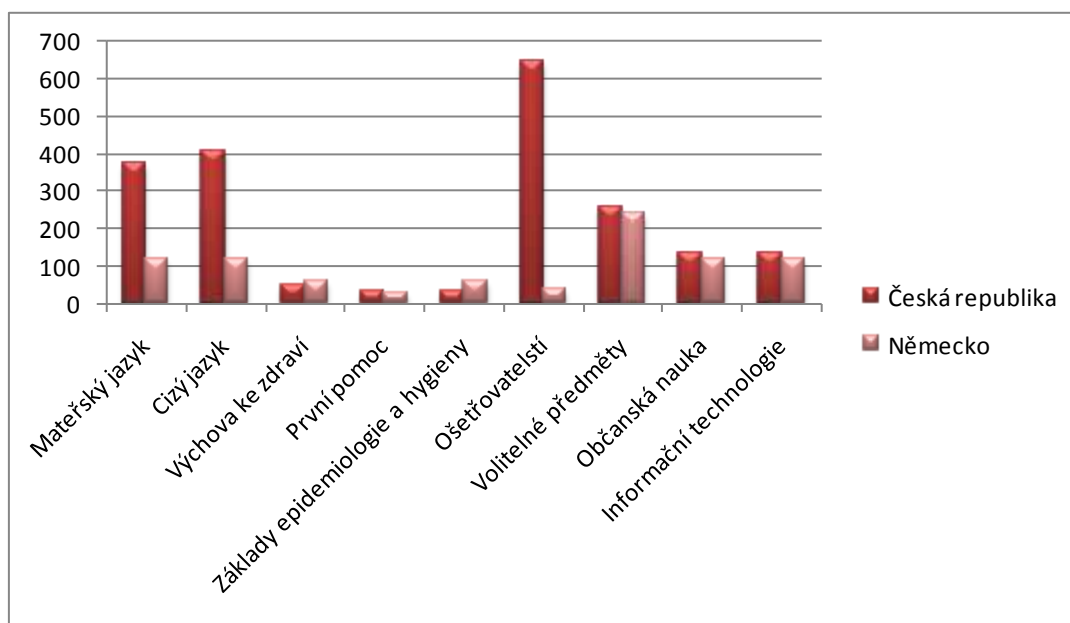
		nástrojích	
Chemie	136	Hygiena	60
Biologie	102	Laboratorní technologie	40
Informační technologie	136	Patologie	60
Tělesná výchova	272	- Všeobecná patologie	40
Ekonomika	68	- Speciální patologie	100
Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví	51	Farmakologie	30
První pomoc	34	První pomoc	30
Psychologie a komunikace	170	Diagnostika a terapie	60
Klinická propedeutika	34	Péče o pacienta	40
Somatologie	136	Účetnictví/Platební styk	120
Základy epidemiologie a hygieny	34	Pokladní lékařská praxe/účetní základy	100
Ošetrovatelství	646	Organizace práce	80
Ošetřování nemocných	884	Zákonná/provozní teorie ekonomiky	100
		Praktická výuka	1000
b) výběrové a volitelné*	255	b) výběrové a volitelné	
		Informační technologie	120
		Cizí jazyky	120

*příklady výběrových a volitelných předmětů: druhý cizí jazyk, estetická výchova, odborná konverzace v cizím jazyce, zdravotně-sociální péče o seniory, sociální péče, základy administrativy, pracovní terapie, komunitní a domácí ošetrovatelství, péče o osoby se zdravotním postižením, péče o duševní zdraví, zdravotní tělesná výchova (jako teoreticko-praktický odborný předmět), přírodovědný seminář, matematický seminář, společenskovední seminář

Červeně jsou v tabulce vyznačeny předměty obsahově stejné, zeleně jsou vyznačeny předměty na základě obsahové podobnosti, černě jsou vyznačeny předměty obsahově odlišné tj. které se vyučují pouze v některých z těchto škol.

Graf 1 Předměty obsahově stejné (část 1.)

Porovnávání hodinových dotací v předmětech obsahově stejných v oboru Zdravotnický asistent SOŠ ČR a Ambulantní sestra SOU SRN

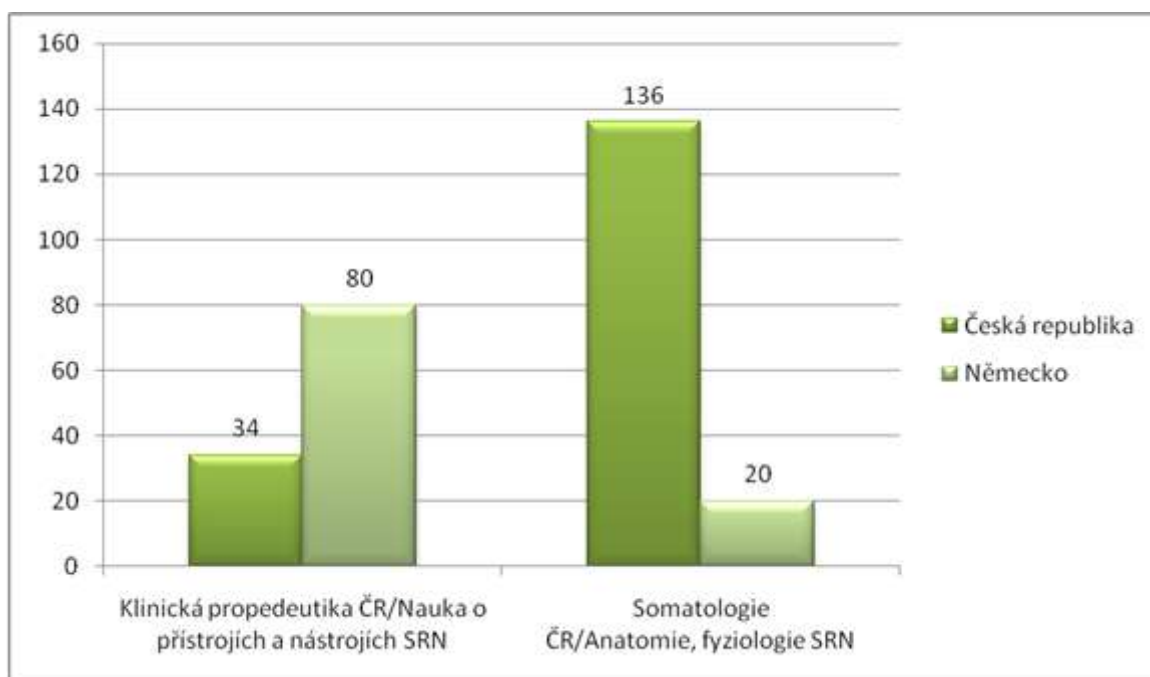

Z uvedeného grafu vyplývá, že v oboru Zdravotnický asistent je výuka zaměřena nejvíce na předmět Ošetrovatelství a to v hodinové dotaci 646 hodin. Je to až osmkrát více, než je tomuto předmětu věnováno v oboru Ambulantní sestra. Dále potom Zdravotnický asistent je zaměřen na výuku mateřského a cizího jazyka, který se pohybuje okolo čtyř set hodin na každý z těchto předmětů. V oboru Ambulantní sestra jsou tyto dva předměty zastoupeny pouze sto dvaceti hodinami na každý předmět. Z grafu lze dále vyčíst, že celková hodinová dotace na jednotlivé předměty v oboru Zdravotnický asistent je počtem daleko vyšší, než v oboru Ambulantní sestra. Je však třeba mít na mysli, že obor Ambulantní sestra je studium tříleté, tudíž je zřejmé, že i jednotlivé dotace budou nižší, než u čtyřletého oboru Zdravotnický asistent, jež je navíc zakončen maturitní zkouškou.

V oboru Zdravotnický asistent SOŠ ČR je hodinová dotace zastoupena pro předměty obsahově stejné 2074 hodinami, v oboru Ambulantní sestra SOU SRN je 910 hodin.

Graf 2 Předměty obsahově podobné (část 1.)

Porovnávání hodinových dotací v předmětech obsahově podobných v oboru Zdravotnický asistent SOŠ ČR a Ambulantní sestra SOU SRN

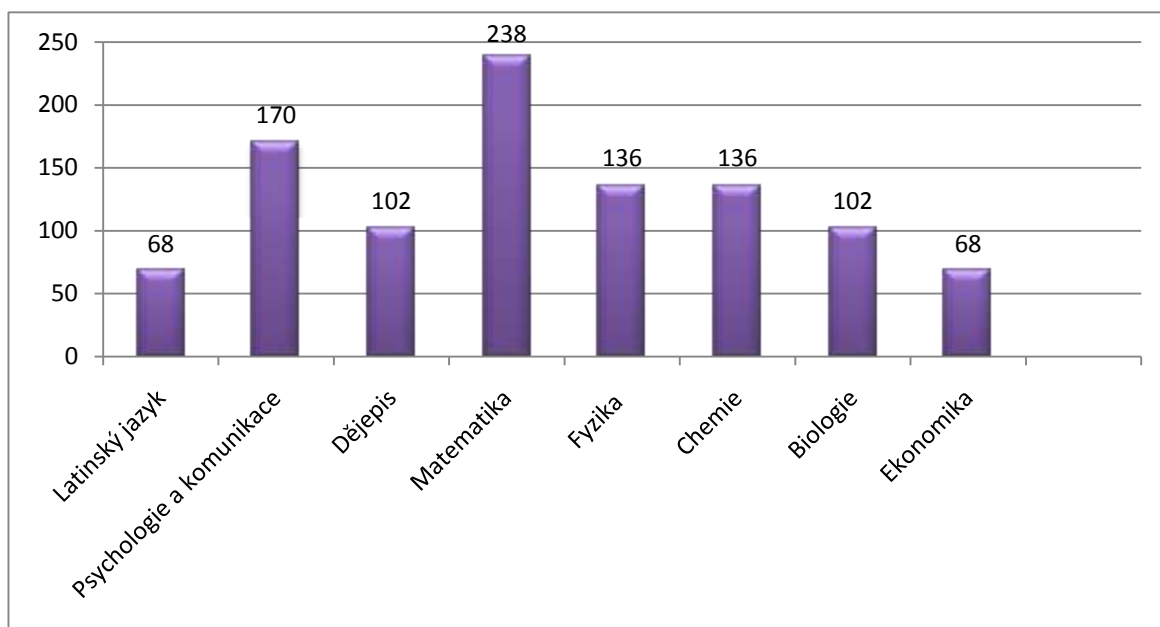

V grafu je jednoznačně poznat, že výuka Somatologie je v oboru Zdravotnický asistent zastoupena vyšší hodinovou dotací a naopak Klinická propedeutika je dotačně níže, než v oboru Ambulantní sestra.

Pro předměty obsahově podobné je hodinová dotace zastoupena v případě oboru Zdravotnický asistent SOŠ ČR 170 hodinami a v oboru Ambulantní sestra SOU SRN 100 hodinami.

Graf 3 Předměty obsahově odlišné ČR (část 1.)

Zdravotnický asistent SOŠ ČR předměty obsahově odlišné od SRN a jejich hodinové dotace

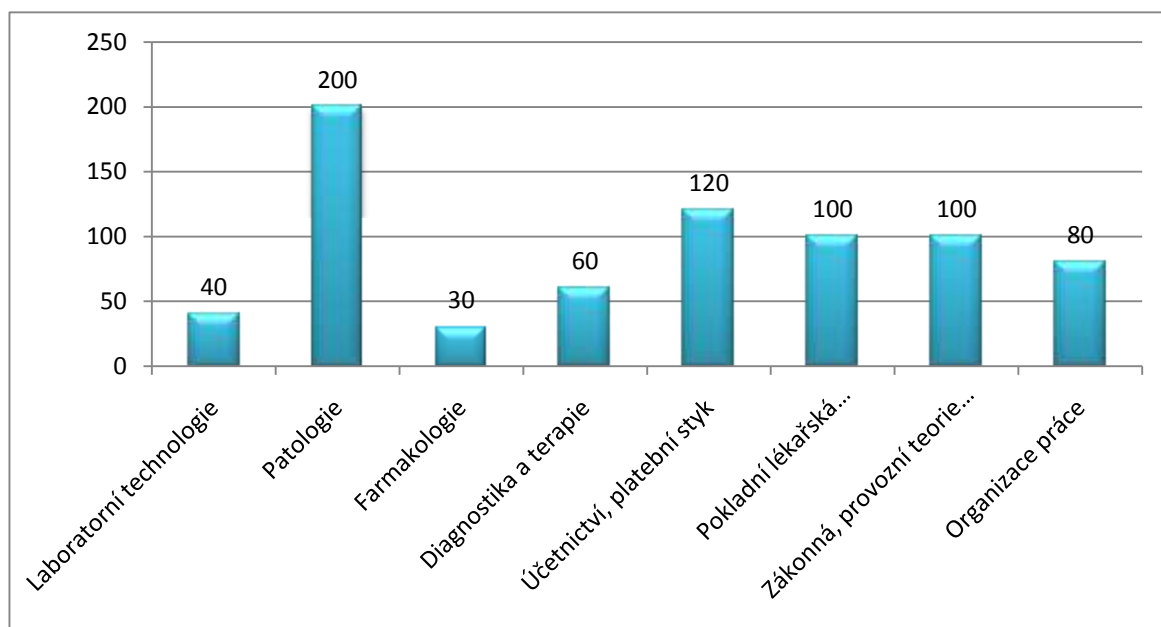

Nejvyšší hodinovou dotaci v tomto grafu zastupuje předmět Matematika, dále potom Psychologie a komunikace.

Obor Zdravotnický asistent SOŠ ČR je v případě předmětů obsahově odlišných dotován celkovým počtem 1020 hodin.

Graf 4 Předměty obsahově odlišné SRN (část 1.)

Ambulantní sestra SOU SRN předměty obsahově odlišné od ČR a jejich hodinové dotace

Nejvyšší hodinovou dotaci v tomto grafu zastupuje Patologie. Řada předmětů z tohoto oboru je v našem školství řazena až do oblasti vysokoškolského vzdělávání.

Obor Ambulantní sestra SOU SRN je v případě předmětů obsahově odlišných dotován celkovým počtem 850 hodin.

V tabulce 2 uvádím výčet všech předmětů ve výuce a jejich hodinové dotace v oboru Všeobecná sestra Bc. VŠZ ČR a Zdravotní sestra SOŠ SRN

Tabulka 2 Předměty a hodinové dotace (část 2.)

Předměty a hodinové dotace v oboru Všeobecná sestra Bc. ČR a Zdravotní sestra SOŠ SRN

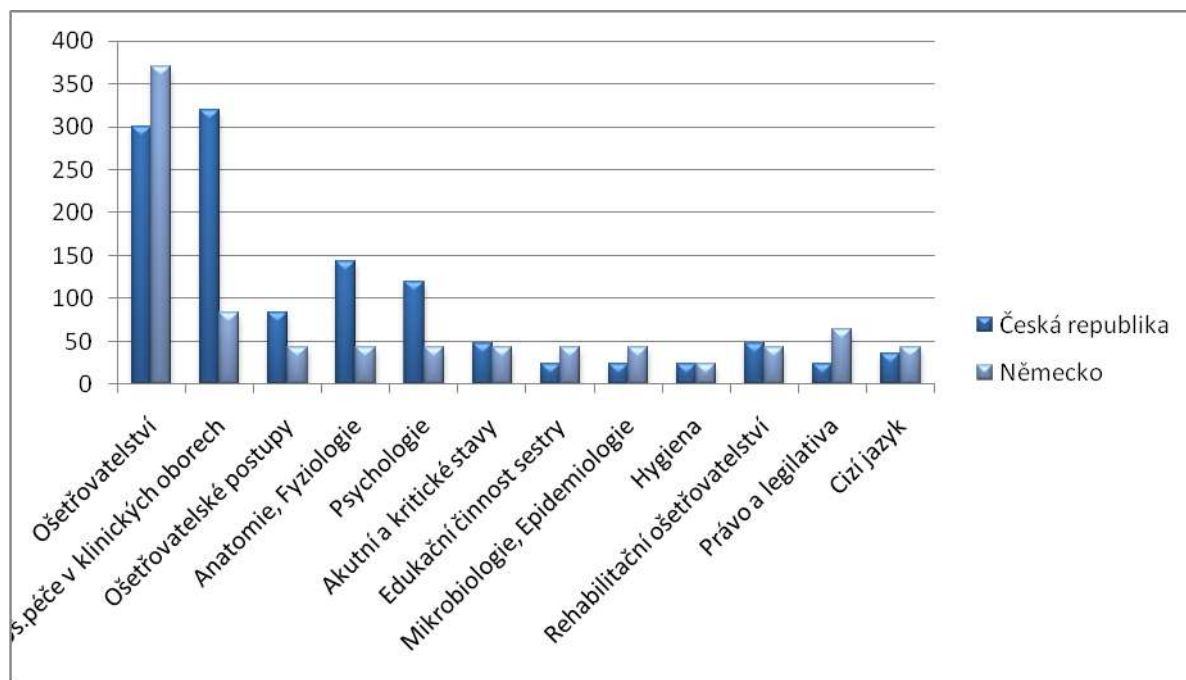
Všeobecná sestra Bc. ČR		Zdravotní sestra SOŠ SRN	
Předměty	Hodinová dotace	Předměty	Hodinová dotace
a) základní, povinné		a) základní, povinné	
Latinský jazyk	24	Ošetrovatelství	370
Informační technologie	24	Intervence v ošetrovatelství	44
Etika	36	Edukace pacienta	44
Veřej. Zdravot., Výchova ke zdraví	48	Rehabilitační ošetrovatelství	44
Anatomie, fyziologie, patologie	144	Interpersonální vztahy na pracovišti	44
Biofyzika, biochemie	60	Ošetrovatelství jako věda	44
Základy genetiky	12	Kvalita práce	44
Komunikace, sociologie	84	Rámcové programy	44
Edukační činnost sestry	24	Ekologické postupy	44
Hygiena, výživa	24	Spolupráce s lékařem	44
Klinická propedeutika, Oš.postupy	84	Akutní a kritické stavy	44
Farmakologie	24	Psychohygiena sester	44
Radiologie	36	Týmová spolupráce	44
Mikrobiol.,epidem.,infekt.	24	Přírodní vědy	44
Psychologie	120	Duševní a soc.vědy	44
Právo a legislativa	24	Právo, politika, věda	64
Management	48	Ambulantní péče	64
Ekonomika	24	Prevence	24
Ošetrovatelství	300	Paliativní péče	24

Gerontologie	24	Stacionární péče	44
Prim.péče	36	Psychiatrické ošetř.	44
Výzkum v oš.	48	Odborná praxe	2000
Oš. Péče v klinických oborech	320	Oš. Péče v klinických oborech	84
Akutní a kritické stavy	48	Hygiena	24
Rehab. ošetřovatelství	48	Biologie	24
Odborná praxe a klinické semináře	1400	Mikrobiologie, epidemiologie	44
Odborná praxe individuální	320	Anatomie, fyziologie	44
b) povinně volitelné		Fyzika, chemie	44
Cizí jazyk (Nj, Anj)	36	Oš. postupy	44
Speciální pedagogika	24	Všeob. a spec. péče	44
Ergoterapie	24	Diagnostika a terapie	44
Informační systémy v oš.	24	Psychologie	44
Multikulturní ošetřovatelství	24	Org. a dokumentace v nemocnici	44
Domácí péče	24	Sociologie, pedagogika	44
Paliat. a hospicová péče	48	První pomoc	44
Úvod do klin.psychologie	48	Cizí jazyk (Anj)	44

Modře jsou v tabulce vyznačeny předměty obsahově stejné, zeleně jsou vyznačeny předměty na základě obsahové podobnosti, černě jsou vyznačeny předměty obsahově odlišné tj. které se vyučují pouze v některých z těchto škol, oranžově je označena hodinová dotace praktické výuky.

Graf 5 Předměty obsahově stejné (část 2.)

Porovnání hodinových dotací v předmětech obsahově stejných oboru Všeobecná sestra Bc. ČR a Zdravotní sestra SOŠ SRN

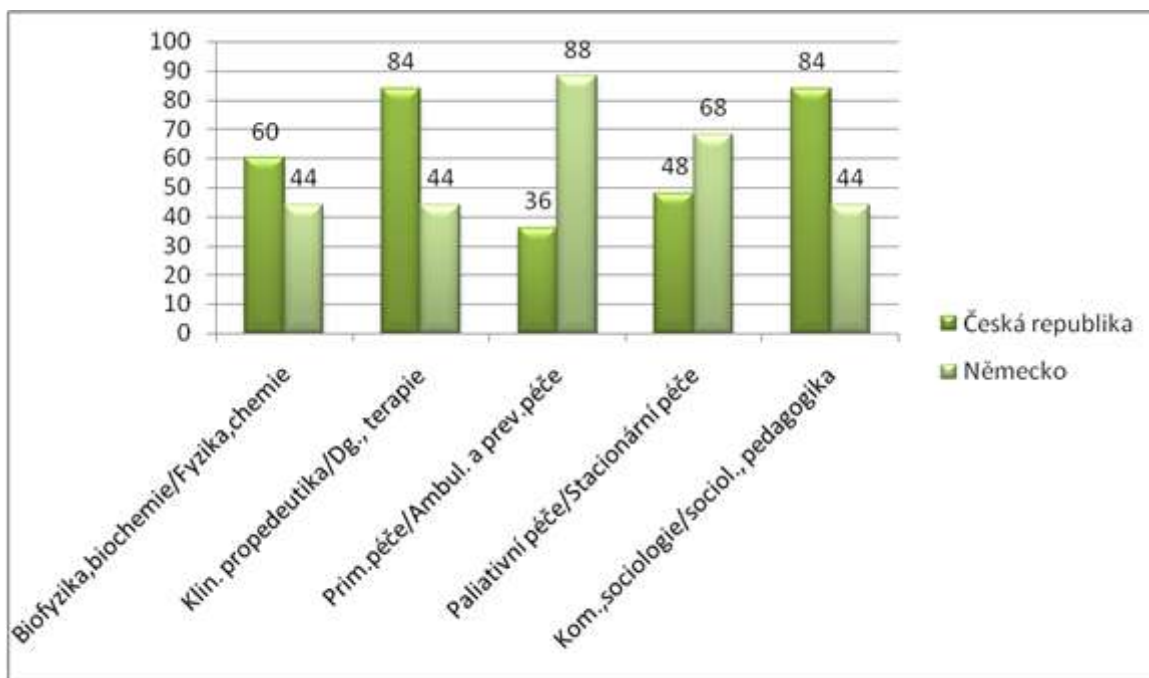
V tomto grafu vycházíme z faktu, že oba uvedené obory jsou tříleté.

Z grafu vyplývá, že v předmětu Ošetřovatelství je hodinová dotace vyšší v oboru Zdravotní sestra, naopak v předmětu Ošetřovatelská péče v klinických oborech je hodinová dotace daleko nižší, než v oboru Všeobecná sestra.

V oboru Všeobecná sestra Bc. ČR je hodinová dotace zastoupena pro předměty obsahově stejné 1196 hodinami, v oboru Zdravotní sestra SOŠ SRN je dotována 894 hodinami.

Graf 6 Předměty obsahově podobné (část 2.)

Porovnávání hodinových dotací v předmětech obsahově podobných v oboru Všeobecná sestra Bc. VŠZ ČR a Zdravotní sestra SOŠ SRN

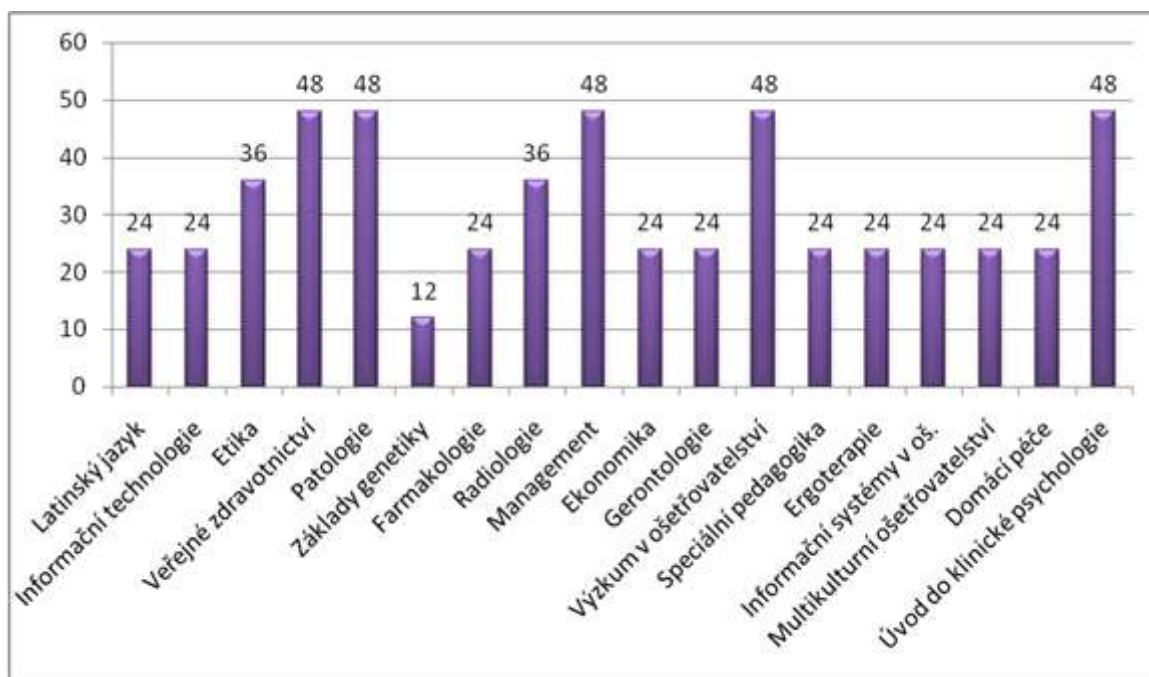

Tento graf nám ukazuje značné výkyvy v hodinových dotacích, kde například u předmětu Klinická propedeutika je hodinová dotace téměř o polovinu vyšší, než u Diagnostiky a terapie. Stejně je to i v případě předmětů Komunikace a sociologie, Sociologie a pedagogiky. Nepoměr spatřuji i v Primární péči, která je naopak nižší, než Ambulantní a preventivní péče. Vzhledem k tomu, že se jedná o předměty obsahově podobné, domnívám se, že učivo je zastoupeno v obsahu učiva jiných předmětů.

Pro předměty obsahově podobné je hodinová dotace zastoupena v případě oboru Všeobecná sestra 312 hodinami a v oboru Zdravotní sestra SOŠ SRN 288 hodinami.

Graf 7 Předměty obsahově odlišné ČR (část 2.)

Všeobecná sestra VŠ Bc. ČR předměty obsahově odlišné od SRN

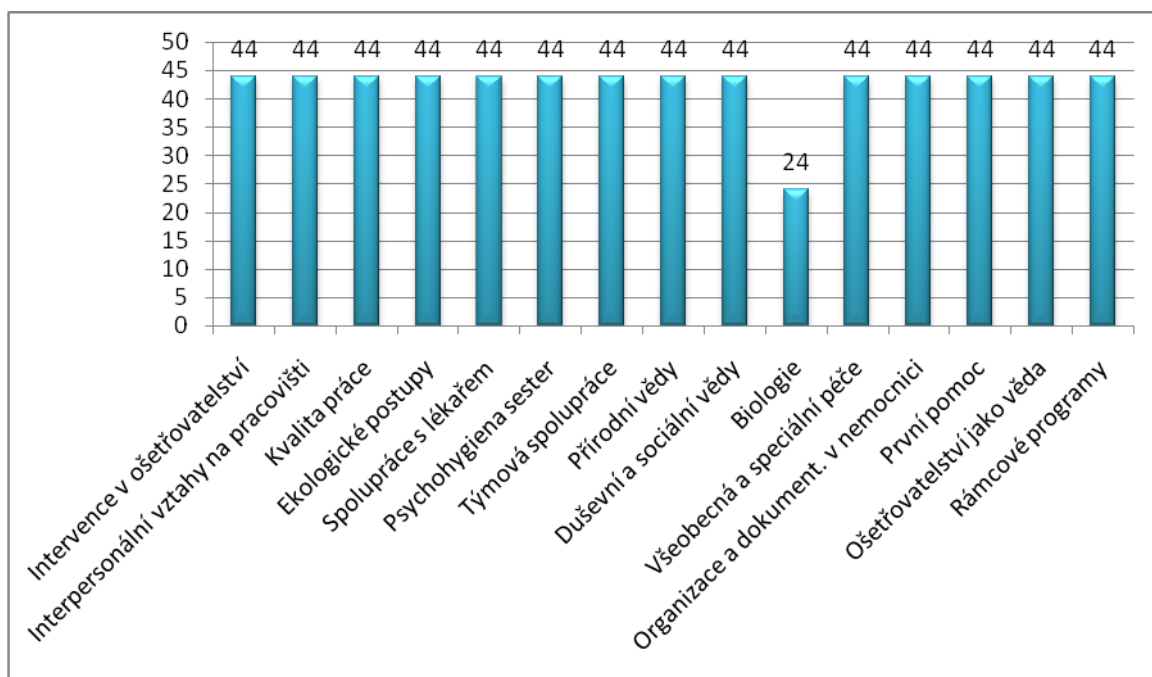

V oboru Všeobecná sestra Bc. Jsou dotačně nejvýše zastoupeny předměty Veřejné zdravotnictví, Patologie, Management, Výzkum v ošetrovatelství a Úvod do klinické psychologie.

Obor Všeobecná sestra Bc. VŠ ČR je v případě předmětů obsahově odlišných dotován celkovým počtem 564 hodin.

Graf 8 Předměty obsahově odlišné SRN(část 2.)

Zdravotní sestra SOŠ SRN předměty obsahově odlišné od ČR

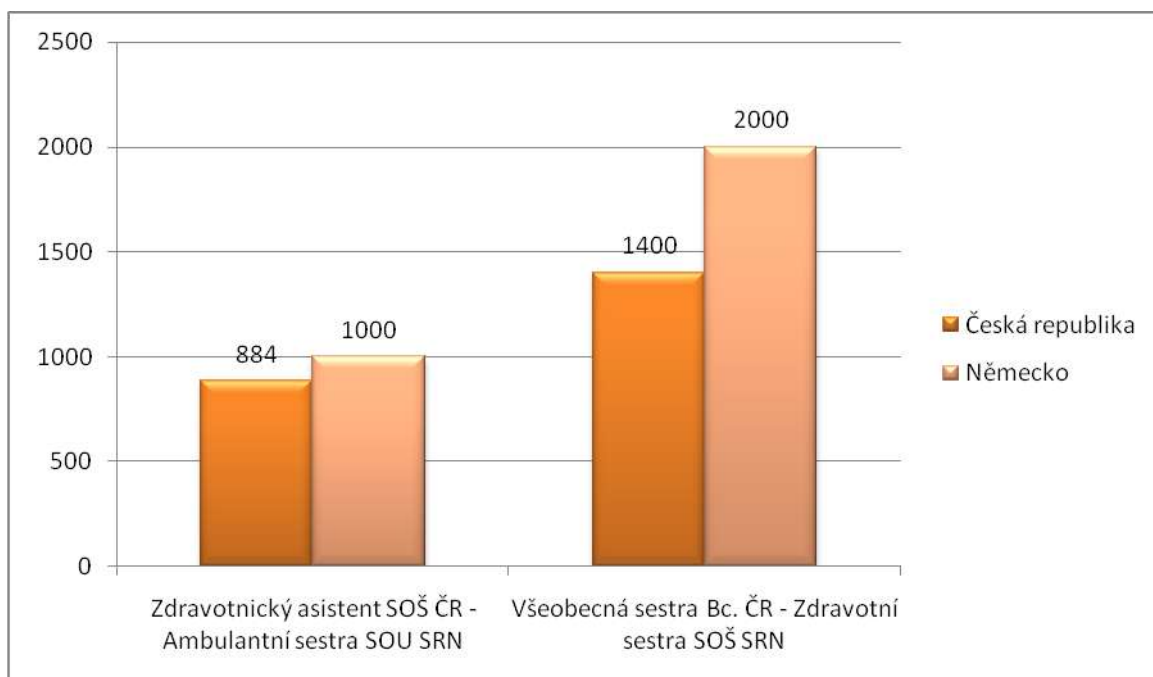

V oboru Zdravotní sestra je předmět Biologie dotačně nižší, než ostatní předměty, které jsou zastoupeny stejným počtem hodin.

Obor Zdravotní sestra SOŠ SRN je v případě předmětů obsahově odlišných dotován celkovým počtem 640 hodin.

Graf 9 Porovnání hodinových dotací odborné praxe ČR i SRN

Celkové porovnání hodinových dotací odborné praxe ve všech oborech ČR a SRN

Z celého grafu je zřejmé, že hodinové dotace pro praktickou výuku jsou v oborech Zdravotnický asistent a Všeobecná sestra Bc. nižší, než hodinové dotace v oborech Ambulantní sestra a Zdravotní sestra. Zde se projevuje zřizování těchto škol ve Spolkové republice Německo při klinikách a mnohem větší důraz na praktickou výuku.

6.1 Celkové zhodnocení této části

V této části jsem se snažila na základě získaných informací z oboru a různých stupňů vzdělávání obou uvedených států porovnávat aspekty v oblasti vzdělávání. Zaměřila jsem se na předměty ve výuce v jednotlivých typech škol a jejich hodinové dotace. Předměty byly rozděleny na obsahově stejné, obsahově podobné a obsahově odlišné. Nejprve byly porovnávány obory Zdravotnický asistent ČR a Ambulantní sestra SRN. Opět je nutno podotknout, že jednotlivé obory se liší v délce studia. Přestože je obor Ambulantní sestra SRN kratší o jeden rok a řazen mezi učňovské obory v německém systému školství, byl zaznamenán vyšší počet hodinových dotací zejména v oblasti praktické výuky a patologie. Dále z grafů vyplynulo, že obor Zdravotnický asistent ČR je více dotován všeobecně vzdělávacími předměty. Tento obor je čtyřletý, zakončený maturitní zkouškou. Je zjevné, že obor Ambulantní sestra je v předmětech obsahově odlišných více zaměřen na oblast odbornou a zahrnuje ekonomiku a management.

Stejným způsobem byly porovnávány obory Všeobecná sestra Bc. ČR a Zdravotní sestra SOŠ SRN. Opět je třeba připomenout již dříve zmíněný fakt, že obor Všeobecná sestra Bc. ČR je řazen v systému školství na úroveň vysokoškolského vzdělávání. Obor Zdravotní sestra SOŠ SRN je v německém systému školství na úrovni středoškolského vzdělávání. Oba tyto obory jsou tříleté. V oblasti předmětů obsahově stejných bylo zjištěno, že předmět Ošetřovatelství byl s vyšší hodinovou dotací oproti ostatním předmětům u obou uvedených oborů. Je tedy řazen mezi předměty profilové. Mezi hlavní předměty v oboru Všeobecná sestra Bc. ČR je také řazen předmět Ošetřovatelská péče v klinických oborech. V případě předmětů obsahově podobných byly zaznamenány značné výkyvy v hodinových dotacích.

Zde se také potvrdilo, že předmět Patologie je v České republice obsahem učiva řazen až na úroveň vysokoškolského vzdělávání. V mém případě měly tyto grafy posloužit pouze pro potřebu informativní k již zmíněnému porovnání předmětů a jejich hodinových dotací. Celkově z porovnávání předmětů a jejich hodinových dotací vyplývá, že školský vzdělávací systém Německa v oblasti zdravotnictví

je převážně zaměřen na praktickou výuku, tudíž více na ošetřování nemocného. Tento fakt je dán tím, že školy jsou zřizovány při klinikách, tudíž studenti mají větší možnosti pro provádění praxe. Český školský systém je více zaměřen na hlubší a komplexnější znalosti v oboru zdravotnictví.

Závěr

Velmi diskutovaným tématem zdravotnických pracovníků v posledních letech jsou možnosti vzdělávání a dopady na rozdělení funkcí při ošetřování nemocného. Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s ministerstvem školství se snaží uzpůsobit vzdělávání zdravotnických pracovníků v nelékařských profesích normám a požadavkům Evropské Unie.

Proto jsem se ve své bakalářské práci zabývala především vzděláváním všeobecných sester a zdravotnických asistentů v České republice v porovnání se vzděláváním zdravotních sester ve Spolkové republice Německo, aby bylo možno porovnat míru vzdělanosti v těchto zemích. Vzdělávání zdravotnického personálu má také dopady na způsob ošetřování nemocného, jelikož se přehodnotily kompetence zdravotnického personálu. Pro pacienta z této reformy zdravotnictví vyplývá větší počet zdravotnických pracovníků, se kterými se setkává a kteří jej ošetřují.

Ve své práci jsem došla k závěru, že ve Spolkové republice Německo je kladen mnohem větší důraz na praktickou výuku, vyplývající z formy vzdělávání, ve které je student zároveň zaměstnancem kliniky, kde vykonává též praktickou výuku. Česká republika má na druhou stranu ve svém systému vzdělávání velký podíl všeobecně vzdělávacích a odborných teoretických hodinových dotací, z čehož nám vyplývá vysoká míra všeobecné teoretické vzdělanosti. Pokud shrnu všechny poznatky, tak ve Spolkové republice Německo je vzdělávání založeno více na ošetřování nemocného v praxi a v České republice je kladen důraz na znalosti z různých teoretických oblastí pro všeobecný přehled. Praxe je v České republice také dotována velmi vysokou hodinovou dotací a to padesáti procenty celkového počtu hodin. Tím se také udržuje velmi úzký vztah ošetřování nemocného v praxi a teorii.

Seznam použité literatury:

NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.: Učební dokumenty MŠMT, Praha 2004

JEŘÁBEK, J., TUPÝ, J.: Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2005

HIELSCHER, A. a kol.: Školská soustava v Bavorsku, v Sasku a v České republice s glosářem, Euregio Egrensis, 2006

Vysokoškolské vzdělávání obor Bakalář Všeobecná sestra, informace o studiu, dostupné na <<http://www.vszdrav.cz/>>

Rámcový vzdělávací program pro střední vzdělávání, dostupný na <<http://www.nuov.cz/>>

Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, dostupné na <<http://www.nconzo.cz/>>

Vysokoškolské vzdělávání obor Bakalář v ošetrovatelství, informace o studiu, dostupné na <<http://www.evfh-berlin.de/>>

Vzdělávání sester v České republice, dostupné na <http://osz.cmkos.cz/CZ/Z_tisku/Bulletin/09_2001/vzdelavani_sester.html>
<http://osz.cmkos.cz/CZ/Z_tisku/Bulletin/09_2001/u_toho.html>

Seznam schémat, tabulek a grafů:

Schémata:

Schéma 1	Schéma vzdělávacího systému České republiky	8
Schéma 2	Přehled školské soustavy v Bavorsku	24

Tabulky:

Tabulka 1	Předměty a hodinové dotace (část 1.)	42
Tabulka 2	Předměty a hodinové dotace (část 2.)	48

Grafy:

Graf 1	Předměty obsahově stejné (část 1.)	44
Graf 2	Předměty obsahově podobné (část 1.)	45
Graf 3	Předměty obsahově odlišné ČR (část 1.)	46
Graf 4	Předměty obsahově odlišné SRN (č. 1.)	47
Graf 5	Předměty obsahově stejné (část 2.)	50
Graf 6	Předměty obsahově podobné (část 2.)	51
Graf 7	Předměty obsahově odlišné ČR (část 2.)	52
Graf 8	Předměty obsahově odlišné SRN (část 2.)	53
Graf 9	Porovnání hodinových dotací odborné praxe ČR i SRN	54

Seznam příloh:

Příloha 1 Možnosti pro specializaci všeobecných sester v ČR	61
---	----

Příloha 1 Možnosti pro specializaci všeobecných sester

v ČR

Sestra pro intenzivní péči

1. Ošetrovatelské péče v anesteziologii resuscitaci a intenzivní péči se zaměřením na
 - neodkladnou péči
 - péči v anesteziologii
 - dlouhodobou plicní ventilaci
 - na očišťovací metody krve

Sestra pro perioperační péči

2. Sestra pro perioperační péči

Dětská sestra

3. Ošetrovatelská péče v pediatrii
4. Ošetrovatelská péče v pediatrii se zaměřením na
 - ošetrovatelskou péči v klinických oborech
 - ošetrovatelskou péči v dětské a dorostové psychiatrii
 - herní aktivity a výchovnou péči
 - intenzivní péči v neonatologii
 - intenzivní péči v pediatrii

Komunitní sestra

5. Komunitní ošetrovatelská péče

Sestra pro péči o pacienty (ve vybraných klinických oborech)

6. Ošetrovatelská péče o pacienty (ve vybraných klinických oborech)
 - s onkologickým onemocněním
 - s diabetem mellitem
 - s kardiovaskulárním onemocněním
 - s chronickým plicním onemocněním

- s onemocněním zažívacího traktu
- s infekčním onemocněním
- s alergickým a imunodeficitním onemocněním
- s dermatovenerologickým onemocněním
- s neurologickým onemocněním
- v gerontologii
- se stomiemi
- v chirurgických oborech
- s onemocněním pohybového aparátu

Audiologická sestra

7. Audiologie

Sestra pro nukleární medicínu

8. Práce sestry na nukleární medicíně

Psychiatrická sestra

9. Ošetrovatelská péče o duševní zdraví

Sestra pro pracovní lékařskou péči

10. Práce sestry v pracovním lékařství

Sestra pro transfúzní službu

11. Ošetrovatelská péče v transfúzní službě

Sestra pro perfuzologii

12. Perfuziologie

Specialista v organizaci a řízení zdravotnictví

13. Organizace a řízení zdravotnictví

(www.nconzo.cz)